

ЮНАК

КВІТЕНЬ 1966 АРІЛ

Дівочі матеріали до цього числа підготувала пл. сен. О. Кузьмович. Ілюстратори: ст. пл. Ю. Савицький, ЛЧ, ст. пл. Е. Ковшевич, ПС; пл. сен. Т. Геврик, СМ; пл. розв. П. Волянська, Б. Певний, С. Лада.

РІК IV
Ч. 4 (34)
КВІТЕНЬ
1966

На обкладинці цього числа — сигналізація морських пластунів під час минулорічного табору.

Зміст

Сторінка

- 1 З гаври Старого Вовка
- 2 Сучасні визначні українці
- 2 Історичний календар
- 3 І. Баглай: Люблю Україну
- 4 Б. Трильовський: Гірська природа
- 8 Д-р Л. Байрак: Гори
- 9 Т. Петрів: Отаман
- 10 Гутірка Деді Юрка
- 10 Поради Подруги Дади
- 11 Подруга Оля: Пластункам на вушко
- 11 Ю. Купчинський: Шерльок Голмаз
- 12 Молоде перо
- 12 З нових видань
- 13 Що читати
- 15 Що це таке
- 16 Українські пісні
- 18 Хроніка
- 22 Спорт
- 24 Молоде перо
- 24 Наша пошта
- 25 Висліди нашого конкурсу
- 26 Загадки і розгадки
- 27 Лісова школа

"Юнак" — журнал пластового юнацтва. Появляється щомісяця. Видає Головна Пластова Булава. Головний референт видань ГПБ — пл. сен. Юрій Пясецький, ЛЧ, Редагус колегія. Головний редактор — пл. сен. Любомир С. Онишкевич, СМ. Члени редакційної колегії: пл. сен. Лариса Залеська-Онишкевич, ПС, пл. сен. Ольга Кузьмович, Гр., і пл. сен. Омелян Тарнавський, ЛЧ. Наліпка — пл. сен. Ярослав Елнів. Головний адміністратор — пл. сен. Омелян Тарнавський.

Річна передплата: США і Канада — 5.00 дол., Австралія — 1.10.0, Австрія — 90 шіл., Аргентина — 250 пез., Бразилія — 200 кр., Велика Британія — 1.0.0, Німеччина 10 н.м., Франція — 15 фр. Ціна одного числа у США і Канаді — 50 центів.

Редакція застерігає собі право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mr. L. ONYSHKEVYCH, Nassau Garden Apts, 19, 180 Franklin Cor. Rd., Trenton, N. J., 08638, U.S.A.

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2199 Bloor Street West, Toronto 9, Ontario, Canada

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2199 Bloor St. West, Toronto 9, Ont.

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of Postage in cash.

З ЛАВЯ СТАРГО

Вовк

Дорогі Подруги і Друзі!

Ось уже весна, ось уже красна... Зеленіють дерева, сади, поля. Приходить час традиційних пластових весняних святкувань. Час мандрівок, ватер, таборів, виправ...

І Ваш друг ЮНАК готовий до мандрівки. Візьміть його із собою! На далекі прогулянки, на цікаві табори, на веселі зустрічі! Він цікавий, як і Ви, він хоче все знати, як і Ви, хоче все бачити, усе пізнати! Він хоче з Вами пластувати, з Вами здобувати далекі верхи!

Ось останніми часами побував він по цілому світі: на прогулянці з аргентинськими пластунами на високі водоспади Ігасу, на таборах в Англії, Німеччині, Канаді, навіть у далекій Австралії слухав казок про чарівні країни Тасманію, Нову Зеландію... Він ходив верхами Адрондаків, бував у Парижі... де тільки його не було! Усюди, де б'ється пластова юнацьке серце, там буває і Ваш товариш, Ваш ЮНАК!

Так і цього року він уже лаштує свій виряд, готує свій наплечник, щоб зі своїми друзями і подругами вибратись у далекі мандрівки. Куди ж помандрує він цього року з Вами? На велику зустріч у Скелястих Горах? На табори, зустрічі, мандри по цілому світі? Напевно! Помандрує він туди у Ваших серцях, у Ваших думках!

З нагоди Великодніх Свят ЮНАК, уся Редакційна Колегія, як також і я, Ваш Старий Вовк, бажаємо Вам, Дорогі Друзі й Подруги, веселих і щасливих свят та веселого пластування в цьому році!

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Ваш Старий Вовк

Христос Воскрес!

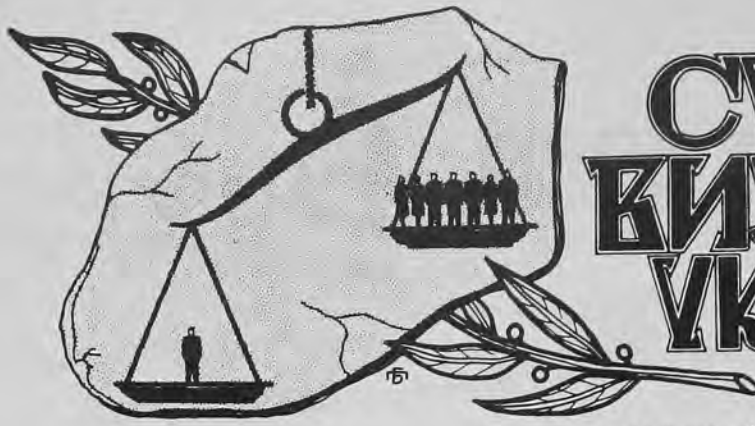
ВЕСЕЛИХ СВЯТ ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
бажаємо

Дорогому Основоположникові Пласту Дротові,
Головному, Крайовим і Станційним Пластовим Проводам,
усім Пластовим Юначкам і Юнакам,
як теж усім Співробітникам і Передплатникам
та всіх вітаємо

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Редакція і Адміністрація «Юнака»

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

ІВАН КЕЙВАН

Серед українських мистців Канади Іван Кейван належить до найпопулярніших як оригінальний мистець графік та наукозець-мистецтвознавець.

Мистець народився у селі Карлів на Покутті, у селянській сім'ї. Вже змалку виявляв хист до мистецтва. У Коломийській гімназії як знаменитий рисувальник і маляр звертав на себе увагу професорів та товаришів. У 1927 - 1928 роках навчався у Мистецькій школі Олекси Новаківського у Львові, далі в Краківській Академії, а в 1932 році перейшов до Академії Мистецтв у Варшаві, де студював артистичну графіку та спеціально історію мистецтва. У Варшавській Академії вирізнявся передусім в граверстві й графіці і був кількакратно нагороджений. Належав до мистецького гуртка «Спокій» у Варшаві та до «Групи молодих» АНУМ у Львові і приймав участь у виставках цих організацій.

Після закінчення мистецьких студій працював як педагог в українських гімназіях і мистецько-промислових школах на рідних землях, а після 1945 р. на скитальщині в Німеччині, навчаючи рисунок, малярства та історії українського мистецтва. Тоді Іван Кейван працював не лише як педагог, але й розгорнув свою широку мистецьку діяльність та створив ряд графічних і граверських речей, цикл альпійських пейзажів і портретів різними техніками — олією, акварелю й темперою. Був членом УСОМ в Німеччині й приймав участь у всіх її виставках та в різних чужинецьких виставках у Німеччині, Парижі й Амстердамі, де його твори, зокрема граверські мали неабиякі успіхи.

Чужинецькі критики: німецькі, французькі, англійські й американські високо оцінили граверські твори Івана Кейвана, а проекти марок «Української Пластової Пошти» одна чужинецька

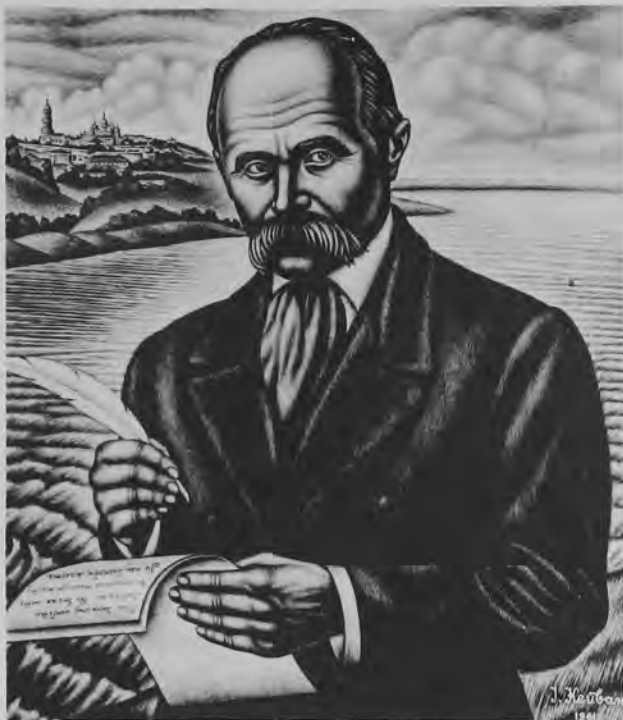
критика відмітила, як «визначну подію у філателії та мистецькому світі з огляду на ясність композиції та безконкурентну техніку виконання». Цей жанр був улюбленим для мистця ще на рідних землях, де він виконав проект серії поштових марок, проекти грошей та грамот для майбутньої Української Держави. На жаль, вся ця велетенська праця пропала безповоротно в часах другої світової війни.

У 1949 р. Іван Кейван переїхав з родиною до Канади й осів на постійно в Едмонтоні, де зразу почав свою мистецьку діяльність. Його твори були на виставках в Едмонтоні, Саскатуні, Вінніпезі, Торонті, Гамілтоні, Лондоні, Монреалі, в Нью-Йорку й Дітройті з помітними успіхами, бо впродовж своєї діяльності одержав 12 перших нагород, дві другі та одну спеціальну. Був організатором численних українських виставок в Канаді, співосновником Української Співдружності Образотворчих Мистців у Канаді і два рази її головою. З олійних творів І. Кейвана найвартісніші: «Портрет дружини», «Тарас Шевченко», «Реве та стогне» та цикл пейзажів. З

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

(на місяць квітень)

1. 4. 1917 р. Маніфестаційний похід — свято «Перший День Свободи» України.
2. 4. 1111 р. Перемога українських княжих військ над половцями під Сольницею.
12. 4. 1596 р. Перемога Наливайка на Білому Камені.
14. 4. 1768 р. Повстання Гайдамаків під проводом Максима Залізняка.
23. 4. 1185 р. Початок походу князя Ігоря на половців.
26. 4. 1648 р. Гетьман Богдан Хмельницький здобуває твердиню Кодак.
28. 4. 1915 р. Бої Українських Січових Стрільців на Маківці.
29. 4. 1648 р. Богдана Хмельницького вибрано гетьманом України.
29. 4. 1918 р. Фльота на Чорному Морю підняла українські прапори. День українського моря.

ситетських бібліотек в Едмонтоні й Ванкувері. Тоді й створив граверський портрет Шевченка — композицію «Свою Україну любіть», на тлі Дніпра й Києва. Іван Кейван виконав теж безліч творів з обсягу меморіальної графіки, зокрема пропам'ятні грамоти, як теж оформив низку українських видань.

монументальної графіки й гравюри найвидатніші: «Родина», «Автопортрет», «Тодось Осьмачка», «Олена Кисілевська», «Композитор З. Лисько», «Митрополит Андрій Шептицький», «Богдан Хмельницький», «Рецитатор Ю. Генік-Безовський», «Володимир Скорупський», «Д-р Т. Павличенко», «Юрій Гаморак» та інші.

З нагоди Мазепинського Року в 1959 р. виконав граверський композиційний портрет гетьмана Івана Мазепи, оснований на гравюрах мистців козацького барокко. У 1961 році — в 100-річчя смерті Тараса Шевченка — виконав два олійні композиційні портрети Шевченка в молодому віці, що були подаровані для універ-

Особливо виявився Кейван як науковець-мистецтвознавець, написавши багато статей на теми українського й світового мистецтва в журналах і часописах в Канаді й США. Його більшими працями з цієї ділянки це монографії «Володимир Січинський», «Дмитро Антонович» та монографія «Тарас Шевченко — образотворчий мистець», люксова книга-альбом, що її видала Централь Кук з нагоди 150-річчя народин Т. Шевченка. В останніх трьох роках І. Кейван працює над монументальною «Історією українського мистецтва», що буде мати об'єм понад 1 000 сторінок машинопису й вийде друком з 400 ілюстраціями, з яких 30 - 40 буде кольоровими. Це буде перша праця цього роду, впродовж нашої історії. Вона написана за стилями, наскрізь популярно, щоб була легко доступна для кожного українського читача.

Люблю Україну

Люблю Україну — край свій кучерявий,
Її лани в березовім вінку,
Люблю міста в електриці загравах,
Дніпро широкий й далеч гомінку.

Люблю весною проліски, барвінки,
Йдучи весь час за сонцем по сліду,
Люблю ясну посмішку українки
І солов'їну пісню у саду.

Люблю я Київ — старовинне місто,
Що гордо встало з глибини віків.
Люблю в полях пшеницю колосисту
І мозолясті руки земляків.

Люблю як місяць в ніч ясну, казкову,
Виходить в небо зорі зустрічать,
Люблю, як мати, пісню колискову
Співа вночі над сонним дитинчам.

І. Баглай

ГІРСЬКА ПРИРОДА

Лось у своєму улюбленому багні.

Містимо статтю про гірську природу Скелястих Гір у Альберті, Західня Канада, де від 17-31 липня ц. р. відбудеться крайова зустріч і гірські табори пластового юнацтва. Для ілюстрації цієї статті одержали ми прегарні світлинки від Департаменту індустрії і розвою при Провінційному Уряді Альберти, за що оце щиро дякуємо.

Редакція.

Давно, як ще дерева з людьми говорили і боги ходили між ними, Великий Ватажок Ліса скликав на раду всі дерева, щоб їм щось важливого заявити. Ця рада була дуже виснажуюча, бо всі присутні не могли ні на хвилю заснути під час сімох днів. Деякі дерева не витримали і таки заснули. Великий Ватажок за те страшно покарав їх на всі віки — вони кожного року втрачають своє волосся (бо яка може бути більша кара для індіан як стратити своє волосся). Ті, що витримали цю тяжку пробу, завжди затримують своє волосся, ба навіть взимку дістають білий пух, що стереже їхні віти від безжалюного морозу. Деякі дерева так тяжко це пережили, що дотепер зі страху трясуться, хоч немає майже жадного вітру.

Оця індіанська легенда дуже легко поділяє дерева на два головні роди: **шпилькові і листкові**.

Коли говоримо про дерева, які знаходимо на східних узгір'ях Канадських Скелястих Гір, то велику перевагу мають шпилькові дерева. Поділяються вони на три роди: сосни, ялиці і смереки. Всі вони тим до себе подібні, що мають зеленяві шпильки та загально бронзові шишки. Щоб

СОСНА ДЖЕК

легше розрізнити деякі роди цих дерев, подаємо наступні пояснення.

Сосон є три роди:

1. Сосна Джек
2. Сосна Лоджпол
3. Білокора сосна.

Ці дві перші сосни до себе дуже подібні і тяжко їх на скору руку розрізнити. Ростуть до 100 стій висоти простим стовбуром. Шпильки ростуть по дві у в'язці, від 1 до 3 цалів довгі, тро-

СОСНА ЛОДЖПОЛ

хи покручені. Шишкова луска у сосні Лоджпол має гостре як голка закінчення. Цього сосна Джек не має, і це є головна відмінна характеристична різниця цих двох дерев. Кора на старих соснах Джек є досить потріскана, лусковата, коли сосни Лоджпол мають трохи тоншу і гладку кору. Назва Лоджпол походить від того, що індіанці дуже часто вживали молоді сосни цього роду до будови своїх шатер «тіпі». Потім при переїздах вживали ті палі на примітивні «сани», де два палі навантажені багажем прив'язували до коня — грубі кінці тягнулися по землі.

Третій рід сосни — це **Білокора сосна**. Знаходиться вона лише на гірських узгір'ях, дуже часто без захисту. Звичайно росте до 25 стіп, стовбур покручений, шпильки по п'ять у в'язці. Шишки короткі з грубою синявою лускою.

У горах є велика кількість ялиць — деякі з них ростуть по цілій Канаді як також в північно-східних штатах Америки. Так звані білі і чорні ялиці можна побачити всюди, так що не будемо тут про них згадувати. Ялиці, що типові для гір — це західня біла ялиця і ялиця Енгельмана.

БІЛА ЯЛИЦЯ

Ці два роди ялиць важко розпізнати. Головна хіба різниця — у шишках. Шишкова луска в західній білої ялиці є у формі віялки, а в ялиці Енгельмана у формі клина. Обі ялиці ростуть до 150 стіп простим стовбуром. Листки шпилькові $\frac{1}{2}$ — 1 цаля довгі, синьозеленого кольору — досить гострі у західній білої ялиці, трохи тупі в лиці Енгельмана. Шишки в обох циліндрової форми з тонкою лускою.

Зі смерек знаходимо у горах лише два роди: синя Даглес і Альпійська. **Синя смерека Даглес** росте головню в провінції Британської Колумбії і в гірських штатах Америки. Все ж таки, знаходимо її де-не-де на східних узгір'ях у Альберті. Росте до 100 стіп простим стовбуром, часто долішня половина дерева без галузок. Шпильки трохи плескаті, $\frac{3}{4}$, і $1\frac{1}{4}$ цаля довгі, ясно синьозелені. Шишки овальні, червоно-бронзові з тонкою, заокругленою лускою і потрійними хвостиками. Кора цього дерева груба до 6 цалів, глибоко потріскана з червоно-бронзовими хребтами.

ЯЛИЦЯ ЕНГЕЛЬМАНА

АЛЬПЕЙСЬКА СМЕРЕКА

Альпійська смерека росте до 100 стіп, зате на високих відкритих верхах часом виглядає лише як низький, розпростертий куш. Росте на висоті 2000 до 7000 стіп. Шпильки плоскі, звичайно покручені, $1 - 1\frac{3}{4}$ цаля довгі. Шишки циліндрового вигляду, темно фіолетні, луска закінчена у формі віялки дуже тісно лежить на шишці.

З листових дерев майже не знаходимо ні одного роду, щоб був типовим тільки горам — вони ростуть всюди. Такими деревами на східних узгір'ях є Бальсамова осика, тремтяча осика-трепет (це та, що так тяжко пережила ту — згадану вже лісову раду, так що дотепер зі страху тремтить) біла береза, водна береза, гірська вільха і дика черешня.

Осики і берези повинні бути всім добре знамі. Не люблять вони тіні тому рідко знаходяться у густих лісах, воліють багато сонця і свободи. Деякі осики виростають до 100 стіп, восени покриті до бавовни насінням, яке вітер легко розносить на далекі простори. Берези загально знані своєю корою, що легко обдирається і ділиться на багато тонких як папір шарів. Берези звичайно багато нижчі від осик, часом воліють темне, вологе місце як напр. водна береза.

Гірська вільха росте на мокрій, кам'янистій землі, дуже рідко з іншими деревами. Листки в неї овальні з короткими зубками, 2 - 4 цалі довгі, похмуро темно-зелені. Кора досить тонка, гладка, сиво-бронзового кольору.

Крім повище згаданих дерев, стрічаємо також в горах **дику черешню** «пин чері». Це дерево виростає до 20 стіп висоти, ніколи в тіні і рідко коли в густому лісі. Листки довгої форми, подібні до кінця списа, з малими зубками, ясно зелені. Цвітки є білі, десь на $\frac{1}{2}$ цаля в діаметрі, звичайно ростуть купками по п'ять. Овочі ясно червоні, $\frac{1}{3}$ цаля в діаметрі, квасного смаку з досить великими кістками.

Як між деревами узгір'я панує велика ялиця, нікого не страхаючись хіба людини, так між звірями, один **сірий ведмідь «гризлі»** неперевершений в силі, величині і авторитеті. Це єдиний звір, що не мусить когось іншого боятися. Крім цього знаходимо велику кількість різних звірів, що живуть на гірському терені, а то є: чорний ведмідь, лось, гірський карібу, олень, гірський лев, гірський баран, мулова серна, біло-хвоста серна, сивий вовк, гірська коза, «волверіна» (росомаха), дикий пес «кают», бобр, рись, мармот (звідки походить назва Гора Мармот), соснева куні-

ця, червоний лис, борсук, їжак, куна, видра, скунс, ласка, водний шур, земна вивірка, вивірка, лісовий шур, бурундук, миш і лилик. Не місце і потреба описувати кожне звіря, бо більшість певне всім знані. Згадаємо лише про тих, які чимось цікаві і з якими, правдоподібно, будете зустрічатися у гірській мандрівці.

Хоч сірий ведмедя не часто стрінути, бо їх небагато, і вони тримаються диких гущавин, то все ж таки варта знати, що як хтось такого велетня раз стріне, то вже більше того не хоче пережити. Хоч засадничо ведмеді є «вегетаріянці», то як зайде потреба, всякі звірі тремтять за свою шкіру. Дорослий сірий ведмідь доходить 8 стіп висоти стоячи і важить більше як пів тонни. Є багато випадків, що такий велетень убив людину одним махом своєї лапи. Зате, як згадано вище, їх дуже рідко можна стрінути. Деякі зоологи, ходячи по горах десятки років, ніколи цього царя нетрів не бачили.

Придорожний «клоун» — чорний ведмідь.

Чорний ведмідь, знаний як «клоун», але коло нього треба бути обережним. На загал, він боїться людей, і при зустрічі дуже скоро тікає у ліс. Ці ведмеді загалом досить ледачі, мають дуже приємний вигляд, є фотогенічні, а переконавшись про людську добродушність, тепер лише жebraють при дорогах або шукають поживи по смітниках. Треба дуже бути обережним, головню як ведмедиця з малими. Тоді материнський оборонний інстинкт такий сильний, що кожний підозрілий рух може викликати напад і скінчитися дуже прикро. Ведмедята родяться пізною

зимою, так що влітку дуже часто стрічаємо їх з матерями. Ведмеді дуже товариські з іншими звірами.

Лось або «мус» — це справжній «оригінал». Кажуть, що як Господь творив звірів, то на кінець з різних залишок сотворив лося. Лось, це найбільший член оленячої родини; самець стоїть на яких 6 стіп в раменах, важить до 1400 фунтів, майже чорної шерсти. Його голова непропорційно велика, з великими рогами дивного, плоского вигляду. Під бородою має дивний «дзвін», функції якого зоологи ще докладно не знають. Хоч дуже несміливий і боязкий і часто тікає від людей, одначе може бути дуже завзятий і відважний у боротьбі. Звичайно перебуває в мокрих низинах, де багато вербових кущів, волних лілей і вигорілих лісів. Часто їсть кору з дерев, любить перебувати в однім місці. Хоч виглядає дуже незграбний, є надзвичайно сильний і витривалий. Записано такий випадок, як один лось гнав через дві милі скорістю 25 миль на годину без упину.

Лісовий князь — великий олень. Світлина зроблена вліті, коли роги ще трохи м'які.

Великий олень або «елк» — це справді величний звір. Так як лось виглядає незугарно, дорослий олень стоїть як лісовий князь. Важить до 1000 фунтів, роги його доходять 6 стіп ширини і довжини. Шерсть на боках і хребті жовто-сивого кольору, голова, шия і ноги темно-бронзові. Як і інші члени оленячої родини, малі не мають жадного тілесного запаху, так що вороги не можуть занюхати безсильного малятка. Дорослі олені гублять свої могутні роги кожного року в зимі, а вирощують нові весною.

Гірський лев, «кугар» — це справжня рідкість, бо дуже бережеться людей. Хоч м'ясоїд, не нападає на людей, хіба дуже спровокований або ранений. Цей дорослий великий кіт важить яких 200 фунтів, з хвостом довгий на близько 8 стіп. Має малу голову, довгий грубий хвіст, шірокі сильні лапи, шерсть сиво-жовтого кольору.

Гірська вівця з овечкою.

Гірський баран — це один з найкращих трофеїв для мисливця. Роги в дорослого барана можуть часом дійти до $3'$, повного кола. Ці гірські вівці найпевніші себе на висотах, де у акробатичній ході ніхто не може їм дорівняти. Живуть 20 до 25 років. Коли вже в ногах не чують тієї сили і рівноваги що передше, сходять у якусь долину на вічний спокій.

Зі всіх серн, найчисленніший рід у гірських околицях — це т. зв. мулова серна. Ця серна відрізняється від інших тим, що має довгі, широкі вуха розміром 10×7 цалів. Як біжить, то підскакує на всіх чотирьох ногах у той сам час, дуже полохлива, хіба в парках, де привикла до людей, їх уже не боїться. Шерсть її червоно-бронзова влітку, сіра зимою. Самці мають стрункі, острі роги, які гублять щорічно. Материнська любов серн доходить до того, що часто вони гинуть у лісовій пожежі зі своїм малятком, не відступаючи від нього.

Хоч дуже рідко можна зустрітися з росомахою («волверін»), варто теж і про неї згадати. Загально відомо, що пропорційно до своєї ваги це є найхижіший звір. Доросла росомаха не важить більше від домашнього пса, але навіть ведмеді її бояться. Полює вона сама, але й занотовано таке, що дві росомахи напали і вбили дорослого барана. Цей звір має темно-бронзову шерсть з чорною, грізною плямою на морді і хижими очима.

З менших звірів дуже часто стрічаємо в горах **земних вивірок**, які вганяють по всіх полянах і вигріваються на сонці. Вивірка ніколи не п'є води, живе групами. Коли алярм, кожна стає коло своєї нори, свище стоячи на задних ногах і б'є

ритмічно хвостиком у землю. Вивірки так осмілюються, що часом прийдуть до руки по горішок, цукерок чи інші ласощі.

Гірська коза з малим козятком.

Гірські кози не належать властиво до роду кіз, але до антелоп. Це є єдині зовсім білі звірі-пережувачі на землі. Є дуже обережні і тримаються лише висот, навіть і взимку коли люті вітри снігом завивають. Оба пола мають короткі, але прості, чорні роги, які — гострі як ножі — часто стають в пригоді перед ворогами. Індіанки виробляли ковдри з їхньої шерсти, мішаючи її з кедровою корою.

Про звірів гір і узгір'їв можна б довго розповідати. Мандрівникові горами треба лише пам'ятати, що вся краса кругом нього є для його приємности і задоволення. Одним із головних завдань пластуна-андрівника є шанувати природу та її красу й бути приятелем всіх лісових жителів.

ГОРИ

На деяких дуже високих гірських шпильях альпіністи часто знаходять скам'янілості довгозамерлих істот. На найвищій горі світу, Еверест, можна знайти скам'янілі морські черепахи, які жили кількадесять мільйонів років тому. В Європейських Альпах можна часто знайти скам'янілі залишки звірів та рослин різних періодів життя на землі — від геологічно недавніх до дуже старих часів, коли на світі вперше появились тварини. Так само в **Канадських Скелястих Горах** можна знаходити скам'янілі залишки життя різних періодів, від часів коли воно вперше появилось на землі (яких 600 мільйонів років тому) до цілком недавніх часів, коли перші ссавці появились на нашій планеті (близько 60 мільйонів років тому). Цікаво, що всі молоді гори (тобто гори, які постали за останніх 60 мільйонів років) є побудовані переважно з морських відкладів. Такі осади як глина, вапно, пісок, відложені на морському дні, тепер творять найвищі шпилі. Рідкоколи можна знайти гірські скелі, які не постали з морських відкладів.

Скам'янілості не є рідкі. Їх можна знайти майже на кожній горі передових хребтів Канадських Скелястих Гір. Учасники Пластової зустрічі в Джаспер в 1964 році мали нагоду оглядати та шукати за різними скам'янілими залишками життя. Правда, деякі роди скам'янілостей є рідкі, але зате інші знаходяться в таких кількостях, що вони творять цілі формації скель і верхів.

Загадка постання гір століттями спонукувала учених та філософів до поважних міркувань. Як можна пояснити те незвичайне явище, що колишнє морське дно тепер піднесене до таких висот? Довгі досліді геологів, особливо в Альпах, ствердили, що морські відклади піднесені в гори мають у загальному дуже великі товщини (до 5 а то й більше кілометрів). Отже можна сказати, що коли поставити ті відклади чи формації, з яких є збудовані гори, одні на одних, то їх загальна товщина становила б п'ять або більше кілометрів. Перед постанням гір всі ці відклади були один на одному.

Друге дуже цікаве явище — це те, що **морські тварини живуть звичайно у відносно плитких частинах моря.** У глибинах океану рідко коли є багато живих істот. Про те, що відклади, які творять гори, були відложені в плитких водах, свідчить таксамо і те, що вапняк чи пісковик постає переважно тільки в тих частинах моря, які є плиткі або близько берегів.

Із сказаного виходить, що **гори постають із морських відкладів,** але з таких морів, які не є глибокі та які дістають з оточуючої суші великі кількості осадів. Щоб створити ці надзвичайно великі товщини відкладів, поверхня землі в таких місцях мусить таксамо весь час помало западатися.

При кінці цього процесу **земна кора не витримує.** Постають великі заворушення т. зв. **горотворні революції.** Під час цього великі сили з нутра нашої планети стискають та ломлять ці відклади. Постають у такий спосіб скелі з болю, глини та піску через дуже великий тиск і високу температуру.

Коли нарешті ці давні відклади підносяться понад поверхню моря, **ріки та дощі змивають їх та роблять у них глибокі долини.** Вершки гір — це місця, які ріки та дощі і давні льодовики (тобто ерозія) не мали ще часу знищити. Геологічно старі гори є тому низькі з заокругленими через ерозію верхами, наприклад, гори на сході Канади в Квебеку чи Карпати в Україні. **Скелясті Гори на заході Канади — це молоді гори.** Вони високі і в них гостроспічасті верхи. Канадські Скелясті Гори мають відкладати чи породи з усіх епох розвитку землі, від часів з-перед появлення життя на землі аж до недавніх. Цьогорічна пластова зустріч буде в тих частинах Скелястих Гір, де можна знайти скам'янілі залишки перших тварин на землі (трилобіти і т. п.). Шукаймо за ними.

д-р Л. Байрак

Літо 1920 року. Галичина.
Потяг Головного Отамана.

ОТАМАН

Дні стояли сухі й гарячі. Ранками бувало дуже гарно; недалекий ліс дихав прохолодою, жайворонки дзвеніли в небі, і гордо повівав на високій щоглі жовто-блакитний прапор. Опівдні вітрець завмирав; ані листочок не шерехнув, ані хмаринки в небі, і лише сонце поливало жаром і так уже розпечені дахи вагонів.

Не зважаючи на спеку, життя в потязі йшло повним паром: стукотіли писальні машинки, час від часу дзвонив телефон, заклопотано, спішною ходою з вагону до вагону проходили старшини й козаки, і нерухомо, як закам'янілі, стояли вартові коло вагону Головного Отамана. На кухні стукотіли ножі, а на східцях до паротягу сидів, покурюючи люльку, машиніст Козубський, а біля нього в холодку простягнувся пес Головного Отамана «Юрко».

Надвечір, коли заходило сонце, а на золотому, ще розпеченому небі проступали перші зірки, усі виходили з вагонів подихати свіжим повітрям. Головному Отаманові ставили стільця, на якому він сидів, і, спершись на палку, вдивлявся кудись у далечінь, або йшов у напрямку до лісу, а за ним розміреним кроком біг «Юрко». Коли починало темніти, виходили козаки Сотні Охорони й починали співати. Ніколи не обходилося без улюбленої пісні Головного Отамана «Ой що ж бо то та й за ворон». Всі слухали мов заворожені і туга за рідними, за тим, що вже залишилось позаду, огортала серце. Слухали всі, і здавалось, що слухають і ліс, і поля, і вся ця рідна, але інша Галицька Земля.

В неділю життя в потязі цілком завмирало. По обіді всі десь розбрєдалились або спали, і лише вартові, як завжди нерухомо стояли коло дверей вагону Головного Отамана.

Одного такого недільного пополудня на станції з'явилась молода, по святочному одягнута, жінка-селянка. На одній руці вона несла маленьку дівчинку, у другій — зав'язані у хустинку яєчка. Вона йшла якимось нерішуче, уважно розглядаючись по відчинених вікнах вагонів.

«Шукаєте когось?» запитала я, коли вона підійшла до мого вікна.

«Айя, тут одного такого пана, трохи вже сивуватого...» і вона розповіла мені, як кілька днів тому збирала ягоди недалеко в лісі, а її дитина сиділа в траві і бавилась, аж раптово почала несамовито кричати. Мати метнулась до неї. Дитина заходилась плачем — гадюка вкусила її в ручку. «Аж тут десь вихопився отой пан, хустинкою перев'язав ручку і припав губами до ранки... А потім сказав зараз таки їхати до лікаря, та ще й грошей дав на підводу... А лікар

каже: «мусиш подякувати тому панові, бо врятував твою дитину». Ось я й прийшла і яєчок принесла свіженьких, бо думаю — з потягу він, отой пан, бо нетутешній», — закінчила жінка своє оповідання.

Джура мого чоловіка, що, вихилившись у сусіднє вікно, прислухався до розмови, жартівливо зауважив — «Шукай, шукай, жіночко, у нас тут є досить різних панів; може й знайдете того свого». Але жінка його не слухала. «Таж ось він!» — радісно вигукнула й кинулась бігти просто до вагону, де у вікні стояв Головний Отаман, задумливо постукуючи олівцем по рамені.

Побачивши жінку, він провів рукою по волоссю, що, як я помітила, було у нього ознакою певного замішання, але усміхаючись, щось заговорив до неї, узяв хустинку з яєчками і погладив по голівці дівчинку.

Жінка повернулась і швиденько пішла назад. Дійшовши до мого вікна вона зтурбовано пошепки запитала «Прошу, панійко, скажіть, а то ж він заарештований чи що, що отам оті стоять?» і вона налякано хитнула головою в бік вартових.

«Та ні ж! Цей пан то — Головний Отаман Симон Петлюра», відповіла я.

«Петлюра!» прошепотіла жінка і збентежено розвела руками так, що ледве не випустила дитину. «Сам Петлюра!» — повторила ще раз і швидко пішла геть, час від часу оглядаючись на потяг.

Увечері, як завжди, лунали тужливі пісні, на вечірньому небі мерехтіли перші зірки, і Головний Отаман неспішною ходою йшов далеко уздовж колій...

**
*

Ми хилимо голови в пошані й подиві перед подвигами героїв, але як гарно, коли ми можемо поважати їх і за дрібні шляхетні вчинки звичайного буденного життя.

Дорога Подруго!

Я дуже люблю ходити до кіна, але мама і батько не є задоволені цим. Вони до кіна не ходять і не знають нічого про фільми чи про фільмових зірок. Тому завжди мають сумніви, чи фільм є досить «моральний», чи відповідний для мене і чи повинні мене пускати.

Чи можеш щось у цьому порадити, щоб я могла ходити далі часто до кіна?

Анна

Дорога Анно!

Не пишеш скільки Тобі років, а шкода, бо від цього і все залежить. Не дивуюся, що Твої батьки можуть мати сумніви, чи всі фільми для Тебе відповідні. Якщо, однак, вони не читають рецензій у добрих щоденниках, купи їм раз у місяць журнал «Перентс». В ньому на початку є список усіх фільмів, що грають на терені США, а при кожному коротка оцінка і виразне зазначення для якого віку цей фільм відповідний. Думаю, що це може Тобі допомогти. Проте, раджу — не ходи забагато до кіна, бо дійсно добрих фільмів телер дуже й дуже мало, а на погані таки шкода часу.

Подруга Дада

Дорога Дадо!

Ми маємо малу хату, а я не вмію нічого викинути зі своїх пам'яток чи дрібничок з таборів, прогулянок, школи і т. д. Мама сварить, що тримаю стільки непотрібного «граття» та забираю місце на важливіші речі. А мені так важко розставатися з усіма дрібничками чи навіть давніми забавками.

Таня

Дорога Таню!

Боюся, що Твоя мама сварить передусім тому, що Ти не тримаєш своїх речей у порядку, і це, мабуть, її дратує. Якщо хочеш усе затримати, що прибирала як «сорока» — поскладай до коробок, нпр., із черевиків, напиши зверху, що там є, і дай ці пачки до пивниці або на стрих. За якийсь час сама забудеш, що ці речі були для Тебе такі важливі і буде Тобі зовсім легко їх узагалі викинути.

Подруга Дада

Дорога Подруго Дадо!

Я часто чую, як мої батьки чи інші старші говорять про різних спільних знайомих, пластуців і
(Закінчення на стор. 14)

з провідниками гуртків

ДОРОГІ ДРУЗІ ГУРТКОВІ!

Останнього разу була мова про те, що дуб завжди дубом, а ясень ясенем, бо кожний з них зродився з іншого насіння.

Так і кожна людина залишиться собою — хто українцем, хто китайцем, індійцем чи французом, хоч би й змінив своє ім'я та прізвище та старався стати подібною до інших. Правда завжди вийде на верх і покажеться, на сміх і сором, що він чи вона прибралась "у чуже пір'я" і хочуть ошукувати інших.

Це зовсім природне, що люди різняться один від одного як ясень від дуба. Один навчається єврейської мови, другий української чи французької — бо вона йому рідна й дорога.

Кожний славиться мужніми ділами, творчістю і геніальними талантами своїх предків, які не тільки здобули добре ім'я своєму народові, але і збагатили культуру чи дали поштовх до розвитку цивілізації цілого світу.

Тож, коли Ваші друзі різняться в дечому від своїх ровесників з інших народів, — це природне явище і може вийти тільки Вам на користь. Бо ж кожний з Вас володіє мовою держави, в якій живе, і може своїх співгромадян запізнати з красою і багатством свого рідного та навпаки — від них багато довідатися і навчитися, для спільного пожитку.

Але є ще другий поділ молодих людей:

● **Ті, що бажать вирости на здорових духом і тілом** характерних громадян свого народу і держави, в якій живуть, і до того заправляються.

● **Ті, які про те зовсім не дбають**, а навпаки — затроюють своє тіло негігієнічним життям і різними наркотиками (тютюном, алкоголем тощо), а духа всякою поганню, про яку і гідко згадувати.

Перші будуть колись вартісними членами спільноти, а то й її провідниками, проведуть своє життя корисно й весело, а других чекає жалюгідна доля хворих, немічних духом людей, якими наповнюються різні шпиталі й в'язниці.

Між Вашими друзями і цими другими величезна різниця і різниця. Вона повинна бути така велика, щоб кожний, уже з першого погляду по зовнішньому вигляді, поведінці і цілому стилі життя міг легко пізнати, хто належить до першої групи, а хто т. зв. "бом".

Погурторте про те й роздумайте над цією справою на сходинах Вашого гуртка.

СКОБИ

Ваш Дідя Юрко

ПЛАСТУНКАМ НА ВУШКО

ХОДИТИ ЧИ НЕ ХОДИТИ «ПОСТІЙНО»?

Одне із дуже важких для дослівного перекладу є саме означення «гоінг стеді» чи, мабуть, по нашому «ходження постійно»?

Усі Ви добре знаєте його, бо воно в англосакському світі загально прийняте. Не треба Вам також поясняти, про що тут мова. Кожна з Вас, від 13-ти років почавши, знає, що маю на думці. Ви бачите цих «постійно ходячих» одне з одним у школі, на вулиці пізнаєте по сорочці, яку дівчина дістала від хлопця, по перстеньчику, яким хвалиться і по тісно сплетених руках. І Вам трохи заздрісно і шкода, якщо Ви самі не маєте постійного хлопця — чи ж не так?

Тому, може, не буде мені легко Вас переконати, що воно не є добре, але все ж я спробую поговорити з Вами на цю тему. Мусите знати, що «постійне ходження» має вже щораз більше сипротивників і Ви, напевно, зустрічали в пресі неодну статтю, яка виступає проти такого звичаю, указуючи його всі негарні сторони. А вони збігаються у трьох головних.

Перш усього — це бажання «ходити постійно» з одним чи одною приходить, у загальному, зарано, і не дає можливості молодим пізнавати більше своїх однолітків, порівнювати, шукати за справжніми вартостями, мати широке коло знайомих і змінити товариство.

У другу чергу — це дуже зобов'язливе ходити завжди тільки з одним, і важко це призвичаєння перервати. А це доводить до незрілих

молодечих подружж, які часто не кінчаються добре. Проте, **найважливішим аргументом** проти «постійного ходження» це **небезпека інтимності**, яка виходить звичайно далеко поза тримання взаємно за-руки...

Як бачите, ця проблема ховає за собою **багато небезпек**, які, напевно, Вам навіть не приходять на думку, коли Ви бажаєте так дуже мати «постійного» хлопця, показатися з ним перед товаришками, на вечірці, а не ходити самотою та вистоювати в кутку, коли інші танцюють.

На щастя, в нашому українському середовищі, а зокрема в пластовому, є трохи інакше, бо Ви маєте таки нагоду бути часто в ширшому колі Ваших пластових друзів. Ви зустрічаєтесь в домівці, на збірках, змаганнях, біля церкви, на таборах чи вечірках, і є з ким поговорити, пожартувати чи поспівати на вогниках. І такі не конечно відразу ходити з одним постійно, бо здається мені, що і Ваші друзі не дуже до цього швидкі.

Тому повірте мені — **добре призадумайтеся, заки пічнете «закидати вудку»** — хоча ця гра і видається Вам приманлива і цікава. Будьте вдоволені, що Ви саме маєте в пластовому колі інші можливості і багато цікавіші та кращі за цю одну таку обмежену та зобов'язливу, яка називається — «ходити постійно».

Подруга Оля

Сьогодні подаємо Вам аж дві детективні загадки-ломиголовки.

1. Один чоловік, який працював у цирку, захворів на серце. Лікар наказав йому не перенапружуватись, а в ніякому випадку не ходити по сходах. Цей чоловік мешкав у високому будинку, на 17-му поверсі і, не зважаючи на накази лікаря, вертаючись пізною порою з праці додому, він і надалі доїздив віндою тільки до 15-го поверху, а звідти ішов пішки сходами до свого мешкання. Одначе, коли він ішов до праці, то він завжди їхав із самого 17-го поверху аж уділ.

Чому він так дивно поведився?

2. Одної гарної соняшної суботи Шерльок Голмз обідав з капітаном прогулянкового кораблика у капітанській кабіні. Кораблик був ущерть переповнений туристами, які користали із гарної погоди, щоб проїхатись по ріці Темзі і оглянути Лондон та околиці. Нагло на кораблі почувлись вигуки: «Підводний атомовий човен!» Почувся тупіт ніг туристів, які бігли на один бік корабля, щоб побачити цей незвичайний корабель.

Капітан і сам зацікавився. Він відсунув на бік тарілку із супом, що його саме почав їсти, перепросив Шерльока Голмза і підійшов до вікна кабіни, щоб подивитись на підводний човен. Одначе, поки той ще не підійшов до вікна, Шерльок Голмз його затримав — «Ні, пане ка-
(Закінчення на стор. 13)

ЗИМА В КАЛІФОРНІ

Десь лютують жорстокі морози,
десь хурделиці, ночі — зима.
В Каліфорнії ж квітнуть мімози,
Бо зими тут і сліду нема.

Тут весна восени і зимою.
Довгі теплі і сонячні дні
(І говорить щось ніжно зі мною —
букет квітів, дарунок мені).

Пальми, квіти і зелені море...
А як хочеш тут снігу, зими, —
їдь (це ж поруч!) в засніжені гори,
там ганяєм на лещатах ми.

**
*

Десь лютують і тиснуть морози,
веремію справляє зима...
А в Лос-Анджелес квітнуть мімози...
Бо зими тут ніколи нема!

Лос Анджелес, 28-го грудня 1965 р.
юначка Анастасія Діденко

Ася Діденко, яка живе тепер в Каліфорнії, США про себе пише так: "Маю 16 років. Учусь в 11-й класі середньої школи, а також беру лекції гри на скрипці у професора консерваторії Голлівуду. Мрію студіювати в університеті на філологічному факультеті. Крім української і англійської мов, володію також російською і іспанською, та студіюю їх удома. Маю замилювання до літератур і до мистецтва.

Мама моя малярка, а тато колись викладав українознавство, зокрема українську мову і літературу в середніх школах. Може, саме тому вони всі заощаджені гроші використовують на купування цікавих книг. Мама має "свою" бібліотечку з кількома сотками книг з малярства, хатнього господарства, медицини, релігії і інше. Тато має понад тисячу книг з питань теорії і історії літератур, поезики, стилістики, мовознавства, етики, естетики, філософії, класиків української і світової літератур і ін. Я ж маю свій відділ із різними підручниками, фольклорними збірниками, піснями з нотами, із книгами, в яких описано життя великих людей, зі збірниками поезій великих українських і світових поетів і таке інше.

З НОВИХ ВИДАНЬ

ЮНАЦЬКІ ЖУРНАЛИКИ-ОДНОДНІВКИ

ВІСТУН МАКІВ

Це одноднівка гуртка юначок «МАКИ», 20-го куреня ім. Марти Борецької, Ньюарк, США. Дуже симпатично оформлений журнальчик, зв'язаний червоно-чорною (барви маків!) косичкою. Ілюстрований чепурненькими ілюстраціями. У ньому знайдете і хроніку, спогади з літа, опис різних середніх шкіл в околиці, віршовані коломийки про курінь і гурток «МАКИ», поради що читати, жарти, описи народніх зичаїв...

Членки гуртка «МАКИ», які брали участь у виданні цієї газетки: Марта Авдикович, Леся Дереш, Христя Кизима, Романа Ляшевич, Марійка Мандрусак, Лариса Мельник, Андріяна Мушинська, Лариса Сигіда, Вірляна Ткач і Мотря Шарапаневич. Упорядницею цього творчого гуртка є ст. пл. Оленка Гординська.

ОГУЗ — ОГЛУ

Ми одержали третє число двомісячника, яке видав за грудень-січень 1966 р. 1-ий курінь УПУ-ів імені митрополита Андрія Шептицького, в 12

Монтреалі. Редактором цього журналика є пл. розв. Юрій Солтис, члени редакційної колегії — це Я. Гораль та О. Дідух. Ілюстрації виконала Варвара Синецька. Цей двомісячник друкований на циклостилї, має 7 сторінок друку; його видано у 85 примірниках. Юнаки пишуть у ньому про посвячення свого курінного прапора, нарисованого з деталями на обкладинці, про плян праці куреня, подають різні жарти та загадки.

Ось як вони пишуть про плян праці куреня: «Наш курінь складається тепер із 25 членів, між якими 3 розвідувачі, 16 учасників і 6 прихильників. 7-го січня ц. р. 13 нових юнаків прибуде до куреня. Ми тоді розширимо нашу працю, щоб зробити наш юнацький курінь цікавішим не тільки для тих, що прибудуть, а навіть для тих, що там є тепер. Із цією метою ми творимо самодіяльні гуртки. Тепер ми організуємо гуртки електроніки, фотографії, шахів і першої допомоги. Ми маємо старших друзів, які нам допоможуть, а тоді ми допоможемо молодшим... Ярکو Гораль».

ЩО ЧИТАТИ І ЧОМУ?

РОМАН ПРО СЛАВНУ УКРАЇНКУ СУЛТАНШУ РОКСОЛЯНУ

Микола Лазорський: «Степова квітка». В-во «Дніпрова Хвиля», Мюнхен, 1965 р. 363 ст.

Центральною темою цього історичного роману є життя української шляхтянки Насті Висовської, згодом славної султанші Роксоляни, дружини турецького султана Сулеймана Великого. Автор дає у своєму творі широкий образ часу першої половини 15-го сторіччя в Україні, що досі ще мало опрацьований у літературі.

Фабула, що лягла в основу роману, починається любовною історією українського шляхтича Яреми Сангушка і молодій сотниківни Насті Висовської. На село, де перебуває Настя під час літа, чекаючи повернення нареченого з походу, нагло нападають татари, забирають її разом із іншими українськими дівчатами в полон, а кримський хан її дарує турецькому султанові.

Своєю красою та освітою Настя припадає до вподоби турецькому володареві, що бере її за жінку. На довгі роки життя Настя-Роксоляна стає дружиною султана і здобуває великий вплив на внутрішню і зовнішню політику свого чоловіка. Хоч вона приймає зовнішню мусулманську віру, душею зостається християнкою та українкою і відвертає постійно лють султана від козаків (що в ті роки своїми морськими походами нищили турецькі причорноморські міста) на західних ворогів турецької імперії.

Козацтво має змогу розвинутися настільки, щоб потім відверто вести боротьбу з поляками.

Автор уплітає в дію роману і напівлегендарну постать Байди Вишневецького, відомого як одного з перших організаторів Запорізької Січі. Байда разом із Яремою Сангушком, що не переболів втрати нареченої, попадають після молдавського походу козаків через зраду молдаван у турецький полон; у Царгороді їх обох покарано на горло. Коротко перед своєю смертю Настя-Роксоляна довідується і про долю цих двох українських лицарів. Їй удається ще скерувати похід султана не на Україну, а на Відень.

Хоч не всі історичні наведені в романі факти відповідають дійсності (автор звів докупи жінку постатей, які ледви чи мали зв'язок між собою), роман дає добру характеристику суспільного, релігійного та культурного життя в Україні в 16 сторіччі і знайомить, зближує нам її вольових, відважних людей того часу. Твір написаний живою мовою, нагадує літопис. Він, без сумніву, збагатить знання кожного молодого читача і зацікавить його минулим України.

пл. розв. Катерина Горбач
Німеччина

Туса пише:

“За сестрою” — це історична повість, написана Андрієм Чайковським. У цій книжці описана любов між братом і сестрою, як сестра попала в полон, і її брат пробував її вирятувати, та всі його пригоди під час того. Раджу іншим прочитати цю книжку, а головним тим, що мають братів або сестер, які часто сваряться одні з одним.

Ляля пише:

Я дуже рада б Вам прочитати “Зелені Дні”, у якій Леся Олонко описує переживання дівчинки в часі війни. Її життя було подібне до нашого, тільки, що жила у воєнних часах. Я радо читала цю книжку. Прочитайте самі і побачите, що не пожалуєте.

Вірляна пише:

“Мотря” — повість у двох томах, яка є першою частиною трилогії Богдана Лепкого. Дія відбувається під час панування гетьмана Івана Мазепи. Описане життя Мотрі. Повість цікава, бо там гарно представлено Мотрю, котра з любови до Рідного Краю зрілася власного щастя.

Лєся пише:

У книжці “Олюнька” Андрій Чайковський описує життя бідної сирітки, Олюньки з її недобрю тетою, а пізніше з таким же чоловіком. Ця книжка мені подобається тому, що в ній гарно описане сільське життя в Україні. Я рада б усім прочитати цю книжку з огляду на її дуже цікавий зміст.

Марійка пише:

У книжці “Рідними пляями” Богдан Чехут описує короткі й веселі пригоди українських пластунів під час мандрівок по Карпатах. Цю книжку повинні прочитати всі пластуни. Мені вона дуже подобалася через те, що тут описане життя таких саме пластунів, як і ми, але в Україні.

Мотря пише:

Я прочитала історичну повість Богдана Лепкого “Сотниківна”. Мені ця повість подобалася тому, що героїнею в цій книжці є добра дівчинка Олєся. Вона помагає своїм чином перемогти москалів у бою під Котопом. Тому я хотіла б, щоб інші також прочитали цю історичну повість та брали приклад з подвигів Олєсі.

Ліля пише:

“У запалі боротьби” — це історична повість А. Каченка, яка представляє час Хмельницького та походи козаків на поляків. Також автор оповідає про козака, який кохався в польській панні. Це прегарна книжка. Раджу, щоб усі її прочитали. Мені вона подобалася тому, що автор не описує самих лише історичних фактів і подій, але вмішав також трохи фантазії.

Із журналу 20 кур. УПУ-ок ім. Марти Борецької,
“ВІСТУН МАКІВ” Ньюарк, США

(Закінчення із стор.11)

пітане! Атомний човен побачите не із цього вікна, а з другого боку нашого корабля, крізь це ось вікно!»

Звідки знав Шерльок Голмз, з якого боку корабля плив атомний підводний човен?

(Відповіді на сторінці 25)

подав Ю. Купчинський Бурлака

ЧИ Є ЖИТТЯ НА МАРСІ?

«Можливо, тільки можливо, що життя, як його знаємо разом з людьми, є явищем більш єдиним, ніж багато хто припускав». Таке сказав президент Джонсон, оглянувши світлини Марса і вислухавши пояснень знавців.

На підставі світлин, відтворених із складних сигналів «Маринера — IV», американські дослідники твердять, що: — нема на Марсі умов для життя людей і вищих рослин; — нема каналів, збудованих інженерами Марса; — нема «марсіян», себто розумних істот — житців Марса.

Фото планети Марс передане ракетою Маринер ч. 4 у перелеті в липні 1965 р.

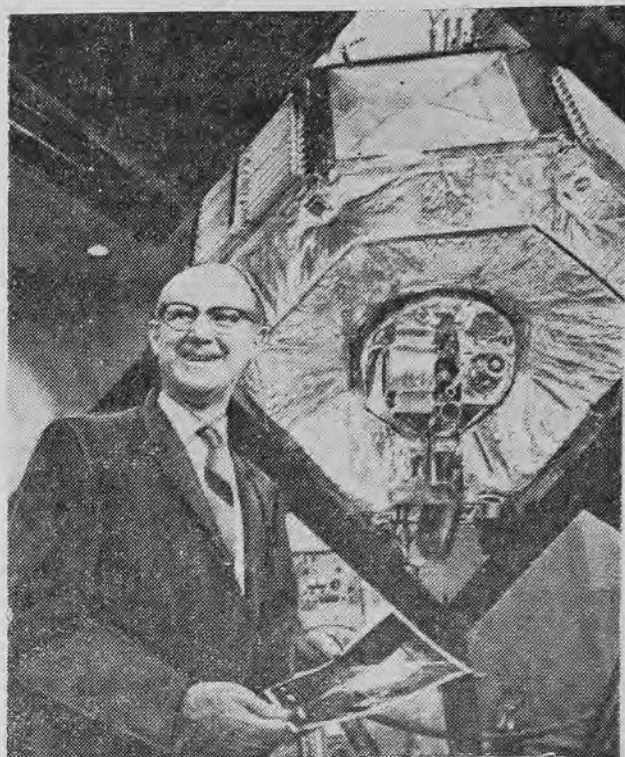
В усій соняшній системі, крім Землі, Марс єдиний уважався за планету, на якій може бути життя. У 1877 році італійський астроном Джованні Скляпареллі повідомив, що він побачив на Марсі «канали». На нашій Землі саме тоді десять років прокопували Суєзький канал. А на Марсі — як казав італійський астроном — безліч каналів! Не дивно, що деякі люди почали фантазувати про інженерів на Марсі. У 1898 році англійський письменник Г. Дж. Веллс видав повість «Війна світів», де подав точний опис страшних мешканців Марса.

Удалий політ «Маринера IV» почався 28 листопада і закінчився 14 липня. Космічний корабель пролетів 325,1 мільйона миль. Облетів він планету Марс 21 раз, при чому за кожним разом була зроблена світлина.

Три перші світлини були опубліковані в половині липня, решта — 29 липня.

Світлини не принесли найменшого знаку якогось життя на Марсі. Проте вони не виключають можливості, що якимось життя може бути на тій планеті.

Канали, про які говорив Скляпареллі, справді є на Марсі. На тій планеті — як свідчать світлини — є близько 10.000 западин і кратерів, що їх спричинили передусім метеори. Марс цілкови-

Директор лабораторії реактивного руху в Пасадіні, в Каліфорнії, Вільям Г. Пікерінг задоволено показує першу світлинку Марса.

то «мертвий». Нема там ні міст, ні океанів, ні гір, ні континентів. Є тільки пустеля з дірами кратерів.

На зміну давньому питанню: «чи є життя на Марсі» приходиться нове питання: коли нога живої людини стане на Марсі?

(За «Українськими Вістями»)

(Закінчення із стор.10)

непластунів, та як перше означення кажуть, не хто він чи який він, а що він — «бандерівець», «мельниківець» чи «двійкар». Мені вже батько виснював, що це означає і як до того прийшло — але я таки не можу добре зрозуміти, чому не можна говорити про людей та про їх вартості чи характер, а не про те, до якої «партії» він належить. Чи це в українців найважливіше?

Остап

Дорогий Остапе!

Ціле щастя, що Ти і Твої однолітки не можуть цього поділу і взаємної нетолеранції зрозуміти. Навіть не старайся, раджу Тобі — і може, Бог дасть. Ваше покоління вже затре ці міжусобиці батьків, які досі мстяться на нас усіх. Шукай далі в людях і в своїх друзях-пластунах перш усього цих характеру, життєвої настанови, а не питайся, до якого «відламу» належав його батько чи може вже і він сам!

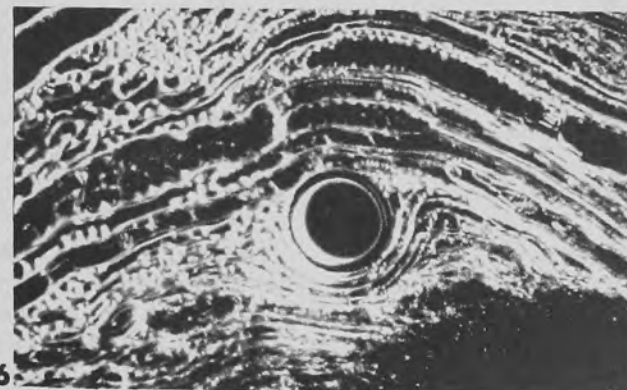
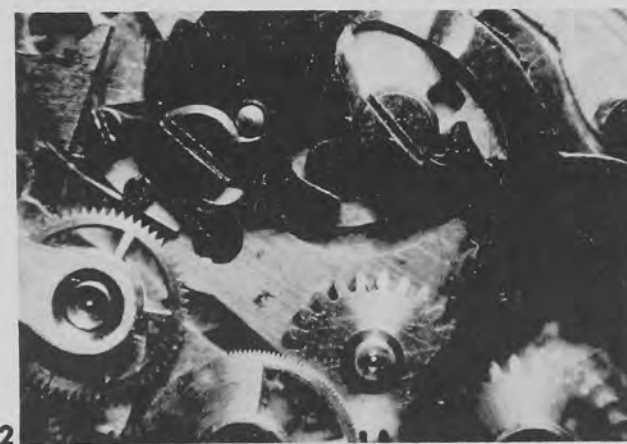
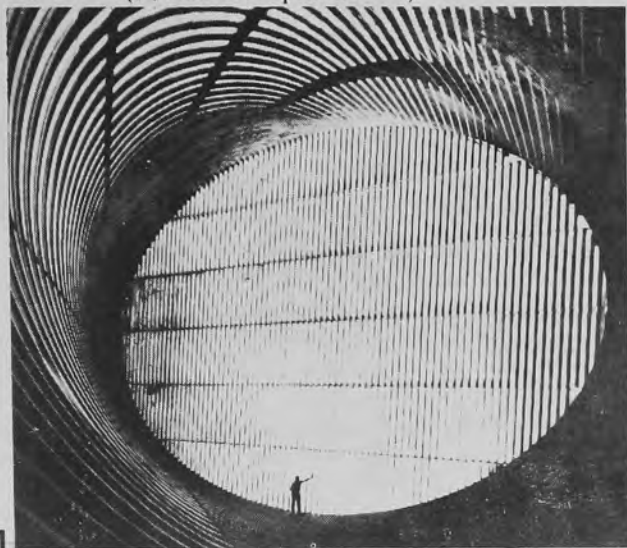
Подруга Дада

ЧИ ЗНАЄШ, ЩО ЦЕ?

ЗАГАДКИ ЗІ СВІТУ НАУКИ І ТЕХНІКИ

Оце подаємо знову серію дивних-предивних ілюстрацій з науки-техніки. Ану, чи вгадаєте, що це таке? Кожна загадкова ілюстрація є з іншої галузі науки чи техніки. Спробуйте свою спритність!

Розгадки подано на іншому місці в цьому числі. (Дивись сторінка)

Українські пісні

Марійка

перстень

згубила...

Обробка М. Колесси

Moderato, $\downarrow = 104$

С А
Т В

Ма-рій-ка бу-ла, руш-ни-чок ши-ла у го-рі,
у го-рі,

го-рі ке-дровій, в тра-ві шов-ко-вій
у го-рі, го-рі, го-рі ке-дровій в тра-ві зе-ле-ній.
ри. го-рі ке-дровій в тра-ві шов-ко-вій зе-ле-ній.
Гей! го-рі, тра-ві зе-ле-ній.

Марійка була, рушничок шила, у горі,
у горі, горі, горі кедровій, в траві шовковій, зеленій.
Рушничок шила, перстень згубила у горі,
у горі, горі, горі кедровій, в траві шовковій, зеленій.
«Йди, татоньку, перстень знайди у горі,
у горі, у горі, горі кедровій, в траві шовковій, зеленій».
А татко пішов, світок обійшов у горі,
Світок обійшов, перстень не найшов, перстень не найшов у горі.
«Йди ти, мамко, перстень знайди у горі,
у горі, у горі, горі кедровій, в траві шовковій, зеленій».
А мамка пішла, світок обійшла у горі,
Світок обійшла, перстень не найшла, перстень не найшла у горі.
«Йди, миленький, перстенець знайди у горі,
у горі, горі, горі кедровій, в траві шовковій, зеленій».
Ой, милий пішов, перстенець найшов у горі,
перстенець найшов в горі кедровій, в траві шовковій, зеленій.

Записано в с. Полиця Мижгірського р-ну
Закарпатської обл. В. ГОШОВСЬКИМ.

МИ ЗДОБУЛИ ПЕРШЕ МІСЦЕ

Це був день Орликіади в Йонкерсі, біля Нью-Йорку, 14 листопада 1965 року. Приблизно о 8-ій годині вранці десять юнаків, курінний та зв'язковий сіли в автобус, який був уже переповнений пластунами з Ньюарку. В усіх був гарний настрій, було приємно побачитися з товаришами та говорити про змагання, яке буде на Орликіаді. З обличчя пластунів було видно, як вони журилися. Так само журився і наш курінний, бо за цілий час подорожі майже не усміхався.

Через три години наш курінь з палицями до впоряду уже стояв на відкритті Орликіади. Після того була перерва на обід. По обіді почалися змагання. Аж ось прийшла і наша черга на перегляд. Ми виступали перед журі та стояли "на струнко" якнайліпше. Пропустили нас без стягнення пунктів, а після цього ми пішли відповідати на питання з історії Пласту. Далі була наша точка із мистецтва. Ми виступили з нашим упорядком та танком. Наш курінь управляв ту точку так довго, що ми всі знали точно, що, як і коли робити. Ми приготувалися якнайкраще. Коли ми скінчили свою точку, то думали, що не буде кінця оплескам. Далі слідував веселий скеч. Після скечу була довга перерва, під час якої журі вирішувало, який курінь узяв перше місце. Ми всі були дуже напружені. Хтось тоді сказав, що ми, мабуть, візьмемо перше місце, інші сумнівалися. Аж ось почали видавати нагороди за перше місце, і наш курінь виступив прийняти це найвище вирішення.

Поверталися ми додому утомлені, але такі задоволені, що всю дорогу співали та жартували. Курінь УПЮ-ів ім. І. Виговського з Пассейку вернувся з Орликіади 1965 року із першим місцем за змагання, другим місцем за виставу та — з утомленими ногами.

пл. розв. А. Кардашинець

**Чи Ви вже
вирівняли
передплату?**

На світлинні члени куреня УПЮ-ів ім. І. Виговського із Пассейку. Клячуть зліва: ст. пл. В. Рудакевич — зв'язковий, пл. розв. Б. Покора, пл. розв. А. Кардашинець, пл. розв. О. Гурни, пл. розв. О. Бакалець, пл. сен. М. Мочула — упорядник.

Стоять зліва: пл. розв. Ю. Химинець, пл. розв. І. Микита, пл. уч. І. Білинський, пл. розв. Ю. Путікевич, пл. уч. Б. Шандор, пл. розв. Р. Кутний.

Вишліть ще сьогодні

5.00 дол.

передплату за «Юнака»

на 1966 р.

Використайте для цього листок зголошення передплат, долучений до січневого числа "Юнака" за 1966 р. На 4-и сторінці обкладинки біля адрес наших передплатників з Канади і США є зазначений місяць і рік, доки заплачена передплата

ПИСАННЯ ВЕЛИКОДНІХ ПИСАНОК В РІДЖАЙНІ

У суботу 26 березня ц. р. юначки нашого гуртка "Кедрина" в Ріджайні зійшлися разом з місцевими новачками в домі панства Воробіїв писати писанки. Всі з нетерпеливістю очікували тієї хвилини, коли стопиться віск і нагріються кистки. Внедовзі ми почали розписувати на яечках різні взори.

Від часу до часу ми фарбували яечка різними кольорами. Найголовнішим моментом був час вкладання наших писанок до теплої печі, а потім стирання воску. Тоді виходили на верх правдиві мистецькі твори наших рук. Одні кращі, другі гірші — залежно від вмілости і практики.

При писанні писанок ми співали народніх і пластових пісень. Закінчили ми наші сходини смачною вечерею, а потім ми розійшлися до наших домів. Кожна з нас з гордістю несла свої писанки, щоб показати їх батькам і товаришам.

пл. прих. Тамара Воробій
заступниця гурткової
гуртка "Кедрина", Ріджайна, Канада

ЗИМОВИЙ ТАБІР "БІЛА СНІЖКА"

Скоб "Юначе"!

Кілька років тому, за починком нашого зв'язкового пл. сен. З. Гаврилюка, наш 7-ий Курінь ім. кн. Святослава Завойовника у Вінніпезі почав відбувати зимові прогулянки. Вони перейшли в нас уже у своєрідну традицію. Цієї зими відбув курінь чергову прогулянку-табір, і нижче подаємо короткий звіт з його перебігу.

Юнак Ждан Рудницький на льодяній горі на Вінніпезькому Озері

Цей триденний табір тривав від 26 до 28 грудня 1965 р. в "Українському Парку", 60 миль на північ від Вінніпегу. Уже кілька тижнів перед табором ми почали підготовку до нього: направляли снігоходи ("снівшус") та приготувляли увесь виряд, необхідний у суворому зимовому клі-

маті північної Манітоби. День від'їзду приніс першу несподіванку, а саме — снігову бурю. Температура впала до 10 ступнів нижче зера, а вітер, що йшов зі швидкістю 20 миль на годину, крутив снігом, що й світу Божого не видно. Радіо заповідало дальший спад температури і радило водіям авт не вибиратися нікуди в дорогу без справжньої konieczности. Це нас не відстрашило, і ми, певні себе, вибралися на табір. Авта, якими ми вирушили в дорогу, не могли доїхати до місця табору, і ми мусіли перенести на плечах і на санках увесь наш виряд на місце таборування. Коли ми із цим упоралися, наш комендант ст. пл. Любомир Шулякевич формально відкрив табір.

Зараз по відкритті почалися зайняття. Кухарі почали варити гарячу страву, бо на гострому морозі наш апетит зростав шалено. Інші юнаки, не зважаючи на те, що температура постійно спадала (на вітрі вона дійшла до 55 нижче зера), пішли на розвідку в недалекий ліс. Там знайшли вони багато слідів життя зимових жителів лісу.

Другого дня встали ми досить рано та не отягалися довго, щоб продовжувати наші заняття. Ми відбули короткі прогулянки в найближчий терен, перевірили сильця, які ми наставили на звірів попереднього дня. На жаль, ніщо в них не попало. Зробили ми теж і з'їзд для санкування, де ми весело переводили вільні від занять хвилини.

Учасники табору "Біла Сніжка"
26-28 грудня 1965 р.

У вечірніх годинах ми мали гуртки з ділянки таборування, а пізніше — веселу "ватру" при печі в нашій кухні.

На третій день учасники табору вирушили на кількогодинну прогулянку, яка мала дати нам заправу до мандрівок по Скелястих Горах у липні ц. р. під час зустрічі в гористій Альберті. Погода була чудова. Сніжні простори були залиті сонцем. Температура була лише 10 ступнів нижче зера. Після довгого томливого маршу ми знайшли джерело і спинилися там на обідній відпочинок. Одні розбили шатро, інші розпалили вогонь, а кухарі взялися до варення обіду. Ми нагрілися, пообідали й почали збиратися до повороту до табору. Прийшли ми до табору перед вечером, утомлені, але вдоволені й багаті корисним досвідом. По короткому відпочинку відбули ми ще змаг, щоб вирішити, хто з нас найкраще послуговеться снігоходами. Переможцем вийшов друг-пл. уч. Олесь Сливинський із гуртка "Беркут". Надвечір ми закрили табір і від'їхали до Вінніпегу.

Табір, хоч твердий і томливий, був новою пробою нашого гарту, практичних уміностей і нашої зарадности серед природи під час гострого морозу. Ми вдоволені з нашого нового осягу, і всі ми певні, що знову поїдемо на подібний зимовий табір, якщо він колинебудь буде.

Пл. розв. Петро Срібняк
Гурток "Вовк"
7 кур. УПЮ-ів у Вінніпезі

Учасники табору розпалюють вогонь

З ТОРОНТА ДО КАЛГАРІВ ПО МИСТЕЦТВО КАНАДИ

З нашого тренінгу в четвер ввечері (24 березня ц. р.) ледве приволіклась я додому. Пальці напухли, а втомлені руки — здається — от-от відпадуть. Ноги болять, болять. В очах бачу то сірий м'яч, то білий, то чорнавий з ведмедиком, а в вухах все ще чую голос нашого тренера пана Сточанського: "Серва в лівий кут... Тепер до мене... Ну, а по лінії..." А м'яч летить то на "авт", то в сітку, навіть під сітку. Потім на зміну причувається голос опікуна нашої відбиванкової дружини — пана мгр. Вол. Кузя: ф-е-е..."

Спакувала я валізку, приготувалась до сну і "піриула" в ліжку. Ще добре не заснула, а вже чую дзвінок будильника. Ох, як не люблю я рано вставати... Але що робити? Скоро я зібралась і вийшла, як ми були умовилися, до церкви св. о. Миколая. Там отець Сиротинський відмовив молитву та поблагословив нас на щасливу дорогу і на нашу виграну в змаганнях.

Вийшовши з церкви, ми попрощалися з нашими батьками і друзями-пластунами, членами нашої пластової спортової дружини. Вкоротці приїхали ми на летовище, всіли до літака і нетерпеливо очікували, коли наша велика птаха розправить свої залізни крила до лету в далеку дорогу з Торонта до Калгарів у Алберті, в Зах. Канаді. Аж ось ми вже піднієлися вгору... Після чотирьох годин пріємного і цікавого лету прибули ми о 1-шій год. пополудні на летовище в Калгарах.

Задержались ми в готелі "Паллісер". Відпочивши годину, пішли ми оглядати місто, зупиняючись по багатьох skleпах, в яких ми мало що не вкупили ваесь крам.

Ввечері ми поїхали автобусом до місцевого університету, у спортивних залах якого відбувалися відбиванкові змагання за мистецтво Канади. Про змагання того вечора краще було б і не згадувати, так якось тяжко вони нам проходили. Мабуть ми ще не привикли були до клімату Алберті. У п'ятницю ми грали аж до 12-ої години вночі.

У суботу 26 березня рано знову поїхали ми автобусом до університету продовжувати наші змагання.

"Ведмедики" зі своїм опікуном мгр. В. Кузем, після повороту зі змагань у Калгарах на летовищі в Торонті.

Відпочиті і відсвіжені ми виграли того дня всі гри.

Находив вечір. Христя Томків вже цілком захрипла, але наш тренер пан Сточанський, мабуть не зважаючи того, бо весь час кричав своїм хрипливим голосом: "Христю не кричи..."

Нарешті прийшла довго очікувана хвилина — почалися змагання за мистецтво Канади юньорів. Усім трясуться руки, дрижать ноги... Серви не виходять... Але з допомогою наших двох ведмедиків-чарівників ("маскотів"), ми виграли першу гру 16:14, а потім розгромили наших противників — відбиванкову дружину з Едмонтону "Карсонеттс" в другій грі 15:8.

Помучені, але задоволені нашим успіхом поїхали ми до нашого готелю. Перебравшись, ми пішли до одного клубу, де відбувався бенкет для всіх змагунів і змагунк. Капітана нашої дружини, Христю Елішевську, проголошено там найкращою змагункою юньорок.

У неділю, по Службі Божій, нас приймали смачним сніданком дуже гостинно місцеві сумівки. По сніданку ми оглянули зоологічний парк в Калгарах, а в 1-шій годині пополудні зі здобутим трофеем відлетіли до нашого Торонта.

пл. розв. Марійка Тарнавська
гурток "Верболози", 12 кур. УПЮ-ок
ім. О. Теліги, Торонто.

Малий Івась приглядався, як тато, ст. пл. поучник, перевивав свого наймолодшого наслідника. Коли він побачив, що тато забув напудрувати його братчика, він відразу нагадав:

— Татку, ти забув насолити Михася!

— Знаєш, Дозя мала операцію!

— Під наркозою?

— Ні, під носом.

До Передплатників «Юнака»
у США

**ОБОВ'ЯЗКОВО
ПОДАВАЙТЕ**
у своїх адресах
"ZIP CODE"

бо його від нас вимагає пошто-
вий уряд при пересилці «Юна-
ка» і нашого листування до
Вас.

Адміністрація «Юнака»

СПОРТ

ЧЕРГОВА ПЕРЕМОГА

Торонтські "Ведмедики" здобули знову мистецтво юначок Канади у відбиванці.

Під теперішню пору "Ведмедики" є найкращою дружиною відбиванки в класі юначок, і вони оце вже другий рік під ряд здобули мистецтво Канади у відбиванці.

"Ведмедики" — це спортова дружина юначок Пластової Станиці в Торонті, яка назовні, в репрезентативних змаганнях, виступає під назвою "Пласт" і яка минулого року у Ванкувері, вперше здобула мистецтво юначок Канади у відбиванці.

"Ведмедики" в пластовій домівці в Торонті. Разом з "Ведмедиками" є теж кошова ст. пл. Рома Ганківська (друга зліва), їх тренер п. В. Сточанський (посередині), їх опікун мгр. Володимир Кузь (перший зправа) і голова Пл. Станиці в Торонті пл. сен. Василь Палієнко (другий зправа). На столі поміж "ведмедиками" здобутий трофей.

12 лютого ц.р. "Ведмедики" здобули мистецтво Онтарія, а два тижні пізніше, у Монреалі, "Ведмедики" здобули мистецтво Східньої Канади, перемігши три інші дружини, а саме: дві дружини з Оттави — "Нотр Дам де Сурір" (15:3, 15:1) і "Патро Нотр Дам" (15:6, 15:6) — та збірну юначок міста Монреалю "Монреал Олл Старс" (15:1, 15:8).

Змагання за мистецтво Канади відбулися в суботу, 26 березня ц.р. в місті Калгарі, Алберта, в приміщеннях албертського університету. До Калгарів "Ведмедики" поїхали в такому складі: Ліда Барчинська, Ліда Елішевська, Христя Елішевська (капітан), Надя Зубик, Віра Маланчій, Люба Олесницька, Рома Панчишин, Ліда Сиротинська, Марійка Тарнав-

Торонтські "Ведмедики" на леговищі в Торонті разом із своїми батьками, приятелями і друзями пластунами після повороту з успішних змагань у Калгарах.

ська і Христя Томків. З "Ведмедиками" їздив також їх опікун мгр. В. Кузь та їх тренер В. Сточанський. Противником "Ведмедиків" у фіналі був мистець Західньої Канади "Едмонтон Карсонетс", якого вони перемогли у двох сетах, 16:14 і 15:8. Свій успіх "Ведмедики" повинні приписати своїм спортивним здібностям, а головню своїй впертості і бажанню виграти. Після змагань усі вони, разом із тренером В. Сточанським, отримали від Канадської Асоціації Відбиванки золоті медалі, а відділ цієї Асоціації в Калгарах подарував "Ведмедикам" ще й м'яч, що його вживано в мистецьких змаганнях.

В Калгарах "Ведмедики" взяли ще участь у змаганнях за мистецтво класи сеньйорів. До змагань стануло десять дружин з різних провінцій Канади і в цьому турнірі наші пластунки зайняли четверте місце. Після змагань, спеціальна комісія, до якої входили судді, тренери і представники дружин, що брали участь у змаганнях, признали капітанові "Ведмедиків" Христі Еліяшевській титул найкращої змагунки року.

Кошти поїздки до Калгар становили понад дві тисячі доларів, з чого половину покрив канадський уряд. Пластова Станиця і "Ведмедики" сподіваються, що решту покриє наша українська громада Торонта, яка вже спонзорувала їх поїздки — минулорічну до Ванкуверу і цьогорічну до Монреалу.

І. П.

(За "Вільним Словом")

Капітан "Ведмедиків" ст. пл. Христя Еліяшевська передає торонтському станицьому пл. сен. Василю Палісникові здобутий трофей першунка.

ПЛАСТОВЕ ПІДПРИЄМСТВО

МОЛОДЕ

ЖИТТЯ

Єдина пластова крамниця
у США має на складі:

✦ пластові однострої ✦ пластові відзнаки до одностроїв і таборовий виряд ✦ пластову літературу ✦ і т. п.

MOLODE ZYTTIA, Inc.
302 E. — 9th St.,
New York 3, N. Y., U.S.A.

МОЯ ПОМИЛКА

Подала редакція журналу
"Пролом"

Я не скажу вам, як я називаюся, бо пізніше дехто міг би докучати мені, що я зраджую секрети нашого гуртка. Але повірте, я говорю тільки про себе. А коли і ви могли б поставити під цим моім дописом своє ім'я, це тільки доказ, що люди до певної міри є однакові.

Коли почав виходити "Юнак", ми прийняли його стримано. Читали чи ні, але одноголосно ствердили, що він нам не відповідає. Бо ми, дівчата, хотіли б мати більше про наш світ, а не про морське пластування.

І зараз видно, що редактор є "він", а не "вона", і виразні канадські симпатії, а про нас, із США, ні думу. Ще багато дечого, що замикалося в невисловленім, але багатомовнім знизанні плечима. І, здається, так було б залишилося, якби не випадок.

Моя товаришка попросила мене відписати всі жарти з "Юнака", щоб вона мала чим пописуватися на вакаціях. Узявши журнал у руки, просто з вакаційних нудів, почала я читати цілі числа "Юнака". Як мені соромно стало за мою несправедливу "критику"! Чого там не було! Цікаві уривки з повістей, які я так люблю, дописи-пригоди з табо-

рів, практичні вказівки з пластування, цікаві загадки і сміховинки, які роз'яснять чоло навіть по "С" з математики. А вже ніяк не можемо нарікати, що забуто за наш дівочий світ, бо подруга Дада завжди напише щось гарного, над чим варто призадуматися. І сучасні визначні українці дивляться на вас зі сторінок "Юнака" і промовляють своїми творами і ділами. З "Юнака" дізнаєтесь і про Джемборі і про Ведмедиків з Торонта. Тільки прочитайте все, що там написано! Але як діпняти того, щоб усі пластунки справді прочитували цілий журнал, а не робили такої помилки, як я? Порадьте!

???

ЩО ПОЩІТА

● "Пересилаю \$5.00 як річну дарункову передплату для ст. пластунки в Аргентині". Пл. сен. **Зенон Яцюра, Піскатей, Н. Дж., США**

● "...Юнак" такий цікавий, потрібний і корисний для нашої молоді, що міряти його грошми не можна. Бажаю дальших успіхів..." Пл. сен. **Марія Лещини, Рочестер, США**

● "Пересилаю Вам на пресовий фонд "Юнака" \$8.75, які нас трьох юнаків: Юрко Балько, Юрко Луговий і я заколядували під час цьогорічних Різдвяних свят..." Пл. юн. **Олесь Луговий, 7 кур. ім. Святослава Завойовника, Вінніпег**

● "Пересилаючи Вам шість передплат на 1966 р. для членів гуртка УПЮ-ок "Русалки", 2 куреня УПЮ-ок ім. Л. Українки в Нью-Йорку, хочу Вас повідомити, що нашим юначкам журнал "Юнак" дуже подобається. Бажаємо Вам багато дальших успіхів..." Ст. пл. **Люба Кузишини, впорядниця гуртка "Русалки", Нью-Йорк**

● "У мого хрещеника Бориса Струка, що народився вже в Австралії і недавно перебував у мене в Розебери, Тасманія, я завважив прихильність до Пласту і зацікавлення технічними статтями "Юнака". Пересилаючи за нього дворічну передплату, прошу висилати "Юнака" безпосередньо на його адресу, бо це буде йому імпонувати. Після двох років я або він сам відновимо передплату. "Юнак" дуже цікаво редагований. Буду сам щось дописувати і постараюся про юних дописувачів з Австралії..." Пл. сен. **Ярослав Булка, Розебери, Тасманія, Австралія**

● "З великим зацікавленням прочитую що-місяця "Юнака". Найбільше цікавлять мене статті на теми астрономії. Про астрономію і міжпланетарні виправи прочитую книжки, які лише можу дістати..." Пл. уч. **Аскольд Козбур, Клівленд, США**

● "...журнал мені подобається і я бажаю Вам дальших успіхів у Вашій праці..." Пл. розв. **Варвара Тиховецька, Ст. Кетеринс, Канада**

● "Гурток юнаків "Вовк" у Вінніпезі рішив заплатити річну передплату за "Юнака" — \$5.00 для незможного юнака, що сам не може заплатити передплати. Отже пересилаємо грошовим переказом \$5.00 на ту ціль..." Пл. розв. **Євген Калужняцький, гуртковий скарбник**

УСМІХНИСЯ!

У ресторані сиділо їх двоє. Випили соду, з'їли по пампушці. Розмова зійшла на духів.

— Я не вірю в духи! — сказала Христя.

— А я вірю! — рішуче відповів Юрко, і — зник.

ВИСЛІДИ НАШОГО КОНКУРСУ

Останнього року ми були проголосили конкурс на власні літературні і мистецькі спроби юнацтва. Відгук був великий. Редакція ЮНАКА одержала понад сотню різних віршів, оповідань, ілюстрацій, репортажів, дописів, хроніки, листів... Наші «судді» мали багато роботи, щоб це все пересортувати і вибрати тих, що найкращі. І ось подаємо імена тих, які — на нашу думку — найбільше заслужили собі, щоб їх відзначити нагородами. Це не означає, що інші юнацькі твори, які вже були або ще будуть поміщені в ЮНАКУ, не заслуговують теж на похвалу і признання! Ні, між ними багато першорядних творів. Але з них усіх відзначаємо ті, які нам найкраще подобались.

Конкурс мав п'ять категорій: репортаж з пластового життя, літературні спроби, гумор, пісня, ілюстрація.

У категорії репортажів з пластового життя **перше місце** здобув **пл. розв. ОЛЕГ ІЛЬНИЦЬКИЙ** з 3-го Куреня УПЮ-ів ім. гетьмана І. Мазепи в Нью-Йорку за дуже добре написаний репортаж «Водно-літунсько-морський мандрівний табір», який був поміщений в ЮНАКУ, ч. 12, 1965 р. сторінка 23.

У цій категорії було багато інших дуже добрих матеріалів. Зокрема журі бажає **відзначити** веселий репортаж-спомин «**Моя перша нічна стійка**», поміщений в ЮНАКУ ч. 7-8, 1965 р., стор. 23, підписаний «**Стіюкова з гуртка Соловейки**», 40-ий Курінь УПЮ-ок ім. кн. Ольги, Боффало.

Категорію «літературні спроби» вирішено розбити на дві окремі групи, а саме «вірші» і «оповідання», бо тут прийшло так багато першорядних юнацьких творів, що ми мусіли дати більше нагород.

РОЗГАДКИ ДО ІЛЮСТРАЦІЙ «ЩО ЦЕ ТАКЕ?»

(Дивись сторінка 15)

Число 1. **ГЕОГРАФІЯ.** Це фотознімок з літака піщаного побережжя моря — пляжі (в Месечюсетс).

Число 2. **МЕХАНІКА.** Це внутрішній вид ручного годинника!

Число 3. **БІОЛОГІЯ.** Бактерії атакують клітини (під мікроскопом).

Число 4. **АЕРОНАВТИКА.** Це величезний «вітряний тунель», у якому інженери випробовують аеродинамічні властивості літаків, ракет тощо. Зауважте маленьку постать людини!

Число 5. **ОКЕАНОГРАФІЯ.** Нурець-науковець досліджує життя під водою. Збоку видно стіни підводних човнів: весело базляться риби...

Число 6. **ХЕМІЯ.** Проходить хемічна реакція (під мікроскопом).

За вірші перше місце признано **пл. уч. ОРІСІ КРАМАР** з Нью-Йорку за дуже добрий вірш «Моя лісова сосна», який стрінувся із загальним признанням літературознавців (дивись ЮНАК ч. 6, 1965 р., стор. 24). У групі віршів журі бажає теж **відзначити:** **пл. уч. Дарію Ладу**, з гуртка «Синя Чічка», 10-ий Кур. УПЮ-ок ім. О. Косач, Торонто; **пл. прих. Уляну Дзюбу**, 40-ий Кур. УПЮ-ок ім. кн. Ольги, Боффало та **пл. уч. Володимира Дозорського**, самітника з Ірі, Пенсильванія, — за їхні дуже добрі поетичні твори. Лежакі х них були вже надруковані в ЮНАКУ.

За оповідання перше місце здобула **пл. розв. ЛЯСЯ МИКИТА**, бувша членка 28-го кур. УПЮ-ок ім. кн. Ольги, Клівленд (тепер вже старша пластунка), за оповідання «Два приятелі» (ЮНАК, ч. 12, 1965 р., стор. 6). Ляся Микита здобула собі теж **загальне признання** за жертвовну працю при підготовці числа ЮНАКА за грудень 1965 року.

В діяльні оповідань журі бажає теж **відзначити** «**Історію одного яблука**» (ЮНАК, ч. 2, 1966 р. ст. 10), яку написали членки гуртка «**Конвалія**» 14-го кур. УПЮ-ок, Філадельфія.

У категорії «гумор» перше місце здобула **пл. розв. ЛАРКА ЯКИМЧУК**, з гуртка «Чайка», 2-ий Кур. УПЮ-ок, ім. Лесі Українки, Нью-Йорк, за веселе оповідання «Таж це був секрет», яке появилось в ЮНАКУ ч. 2, 1966 р., стор. 9.

У діяльні «пісні» журі не признало першої нагороди нікому, бо на його думку не наспіла ні одна пісня чи коломийка гідна відзначення.

У діяльні «ілюстрації» перше місце здобула **пл. розв. ОКСАНА КРАВС**, з гуртка «Серни» 34-го кур. УПЮ-ок у Сиракузах, США, за прекрасну витинанку «Зима», яка появилася в ЮНАКУ, ч. 1, 1966 р. стор. 27.

Крім того журі висловлює **окреме признання** **пл. розв. Катерині Горбач** з Німеччини за дуже добрий репортаж «На ярмарку книжки», який появилася в ЮНАКУ, ч. 2, 1966 р. стор. 21, як теж **гурткові «Ластівка»** із 40-го кур. УПЮ-ок ім. кн. Ольги в Боффало за загадку-«хрестиківку», яка була надрукована в ЮНАКУ, ч. 12, 1965 р., стор. 24.

Першуні наших змагань дістануть гарні нагороди.

Редакція

ВІДПОВІДІ ДО «ШЕРЛЬОКА ГОЛМЗА»

(дивись сторінка 11)

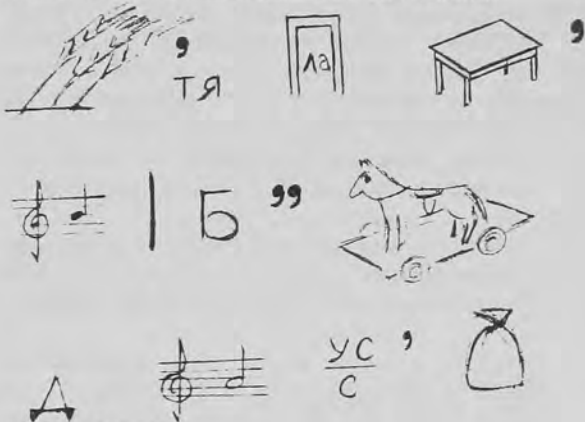
1. Цей чоловік був карликом і не міг дістати рукою гудзика 17-го поверху.

2. Коли всі туристи побігли на один бік малого кораблика, він трохи перехилився внаслідок нерівного обвантаження. Шерльок Голмз подивився лише на рівень супу в своїй тарілці і відразу знав, з якого боку є підводний човен!

1. РЕБУС

На пластові теми подав Ю. Пясецький

2. ШАРАДИ

Шарадою називаємо загадку, у якій зашифроване слово складається з кількох частин, що становлять собою окремі слова. Слово, зашифроване в шараді, розгадуємо частинами. Візьmemo для прикладу оцю шараду:

**Перше, друге — зерно знане,
Третє — ворог злій війни;
Прочитаєш все в цілому,
Буде місто на землі.**

Відгадка першого слова — «жито», другого слова — «мир». Разом — «Житомир». А тепер попробуйте самі розгадати кілька шарад!

А. Назву річки й голос дужий
Якщо разом об'єднаєш,
То вже область України
Ти відразу прочитаєш.

**

Б. Перше — це приіменник,
Друге має корова й тур,
Ціле є в кожних дверях...

**

В. Два перші склади мої
У нотах пошукай.
Як слово хочеш мати,
То вигук ще додай.
Ну от і вийшло слово,
Не слово — ціла гра,
Над нею біля столу
Схилилась дівчора.

**

Г. Перше можна запитати,
Другим можна засівати,
А в цілому — влітку спочивати.

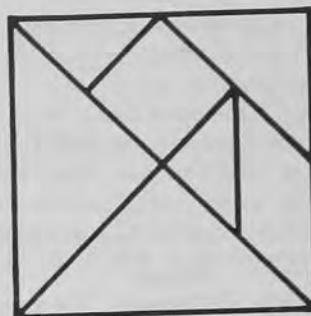
Усі ці шаради подала пластунка-прихильниця **Наталка Стрілецька з Монреалу, Канада**, за книжкою «Ігри та розваги».

ХОДАТА (ПЖЕ'ВБОУ

з місяця березня ц. р.

1. ГЕОМЕТРИЧНА ЗАГАДКА

Всі фігури можна розтяти і скласти у такий квадрат:

2. СХОВАНКА

Ведмідь, вовк, кабан, зубр, заєць, миша, білка, бабак, їжак, козел, щур, нориця, кажан, олень, борсук, лис, сарна, куниця, бобр, тур, тарпан, видра, кріт, лось, крілик, кіт, рись, кінь, коза, корова, вівця, пес, ховрах, тхір.

Друзі і Подрузи!

Одне з Ваших найважливіших завдань:

ЗБЕРІГАТИ РІДНУ МОВУ Й КУЛЬТУРУ!

«Товариство Плекання Рідної Мови» й його орган «Слово на сторожі» мають за ціль актуалізувати справу української мови й культури в українському розсіянні (діяспорі) й допомогти зберігати й плекати рідну мову поза Україною. ТОМУ

- передплачуйте й читайте журнал "Слово на сторожі";
- приєднуйте передплатників для журналу "Слово на сторожі";
- поширюйте "Слово на сторожі" серед Ваших знайомих, у бібліотеках, установах тощо;
- організуйте "Гуртки Плекання Рідної Мови" у Ваших Рідних школах і пластових юнацьких куренях!
- Передплата за 6 чисел — \$5.00, одне число — \$1.00.

Адреса журналу "Слово на сторожі":
WORD ON GUARD, P. O. Box 3597, Sta. B., Winnipeg 4,
Man, Canada.

Лісова школа

● Теж і цього року буде відбуватися вишкіл для провідників пластових юнацьких таборів під назвою «ЛІСОВА ШКОЛА», що складатиметься з двох частин: 1. КОРЕСПОНДЕНЦІЙНИЙ ВИШКІЛ у квітні і травні ц. р., 2. ДВОТИЖНЕВИЙ ТАБІР в околиці біля Гантеон, недалеко Нью-Йорку, від 26 червня до 9 липня ц. р. ● Участь у вишколі «Лісової Школи» можуть брати старші пластові та пластові юнаки-розвідувачі, що покінчили 16 років. ● Побіч містимо світлини з «Лісової Школи» в 1964 і 1965 роках.

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК

для Ваших подруг і друзів з приводу їх дня народження, іменин, різдвяних чи великодніх свят, успішного закінчення шкільного року чи інших подібних нагод — це

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА «ЮНАКА»

СПИСОК ДАРУНКОВИХ ПЕРЕДПЛАТ що вплинули до адміністрації «Юнака» в березні і квітні ц. р.

Ст. пл. Леся Пісецька, Балтімор, США	1
Пан Василь Мойсяк, Торонто, для двох юнаків в Австралії	1
Пан П. Ошипок, Геффорд, Саск., Канада для юнака в Геффорд	1
Гурток УПЮ-ві "Вовк", Вінніпег, для юнака в Німеччині	1
Пл. сен. Лариса Онишкевич, Трентон, США, для юначки в Торонті	1
Пл. сен. Володимир Пилишенко, Рочестер, США	1
Пані Наталія Іщук, Філадельфія, США для своєї внучки	1
Разом нових дарункових передплат	7

● Останнє наше звітлення про дарункові передплати було поміщене в "Юнаку" ч. 2 за лютий ц. р.

● Разом з попередньо проголошеними, досі зголошено всіх дарункових передплат — 114.

● Хто черговий зробить "добре діло" і зголосить далші дарункові передплати?

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК для юнака чи юначки при кожній нагоді — ЦЕ ПЕРЕДПЛАТА "ЮНАКА". ● Наша акція у справі дарункових передплат "Юнака", що в першу чергу призначені для зразкових, але незможних юнаків і юначок з європейських і південно американо-американських країн, наводять серед наших читачів шораз то більше зрозуміння. ● ЗРОБІТЬ і Ви "ДОБРЕ ДІЛО" та зголосіть ОДНУ ДАРУНКОВУ ПЕРЕДПЛАТУ до нашої адміністрації!

Курені УСІ і УПС Перші Сітєжі" улаштовують табір „Сітєжки культури“

Ч. 2 в другій половині серпня 1966 р.
на пластовій оселі «ВОВЧА ТРОПА»
в Іст Четам, США.

● Цей табір є тільки для пластунів (у віці від 16—28 року), ЗАЦІКАВЛЕНИХ в ділянках УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ.

● Зайняття відбуватимуться гуртками зацікавлень (літературний, мистецький, мовний, журналістичний, драматичний, танцювальний і т. п.).

● Для заавансованих буде окрема програма і зайняття.

● Велика частина часу буде присвячена самодіяльності гуртків та індивідуальній творчості.

● Прелегентами та інструкторами будуть відомі діячі української культури.

● Кандидати на табір повинні зазнайомитись із підставовою лектурою, список якої вже можна одержати. По інформації треба звертатися до: пл. сен. Лариси Онишкевич на адресу:

Mrs. L. Onyshkevych, Nassau Garden Apts. L 19,
180 Franklin Cor. Rd., Trenton, N. J. 08638

ПРИВІТАННЯ

Вітаючи Вш. Панство пл. сен. ДАРИЮ і маіора ОСИПА НАВРОЦЬКИХ з Вінніпегу з нагоди 50-річчя їхнього подружнього життя, складалемо 10.00 дол. на пресфонд журналів «Юнак» і «Готуйсь».

УПРАВА ПЛАСТПРИЯТУ
в Вінніпезі

Замість квітів на свіжій могилі членкині місцевого Пластприяту, невіджалуваної матері наших пластунів Орисі й пластуна Богдана, складалемо 20.00 на пластові табори для незаможних пластунів у Німеччині.

Нашим пластунам Орисі й Богданові та їх Родині складалемо наші щирі співчуття.

ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ
і
ГУРТОК ПЛАСТПРИЯТУ
у Гемпстеді, США

Від адміністрації

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСФОНД "ЮНАКА"

Зі збірки на пресфонд "Юнака", яку започаткував пл. сен. Володимир Пилишенко, а яку перевели юначки 12 куреня УПЮ-ок ім. Ганни Барвінок і юнаки 19 куреня УПЮ-ів ім. Митр. Андрея Шептицького

в Рочестері, США	50.00
Самостійний гурток юначок "Конвалії", Кентон, Огайо, США, із свого пластового заробітку	20.00
38 курінь юначок ім. Тарасенко, Пассейк, США	10.00
пл. юн. Зоряна Городиловська, Чикаго, США	5.00
Пластприят у Вінніпезі, Канада	5.00
пл. юн. Ольга і Євген Грицаки, Принстон, США	2.50
пл. юн. Марта Теодорович, Монтреал, Канада	2.00
ст. пл. Роман Волянський, Рочестер, США	2.00
пл. юн. Богдан Щеснюк, Нью-Йорк, США	2.00
ст. пл. Марта Гнатів, Вінніпег, Канада	2.00
пл. юн. Зоряна Домбчевська, Рочестер, США	1.00
пл. юн. Мирослав Петрів, Торонто, Канада	1.00
пл. юн. Орест Солонинка, Торонто, Канада	1.00
пл. юн. Богдан Сененко, Джерзі Сіті, США	1.00
пл. юн. Богдан Чмола, Боффало, США	1.00
пл. юн. Ігор Макух, Боффало, США	1.00
ст. пл. Віра Гумницька, Вінніпег, Канада	1.00
Разом у цьому списку	\$107.00

ХТО ЗМІНЯЄ АДРЕСУ

хай зараз повідомить про це адміністрацію "Юнака", подаючи свою давню й нову адресу.

ОЩАДЖУЙТЕ І ПОЗИЧАЙТЕ

в кредитівці
УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА
КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

САМОПОМІЧ

в Філадельфі

- Особисті позики на купню домія і авт
 - Студійні позики зі сплатою ратами аж після закінчення студій
 - Телефон: ГЛ 5-8770
- 4814 N. Broad St. Philadelphia, Pa., 19140

ВЕСЕЛКА

144 Друга Евеню в Нью-Йорку
(в Пластовому Домі)
Tel.: ORegon 4-9576/-79/-98

- відкрита щодня від вчасного ранку до пізньої ночі.
- ◆ Зимні і теплі перекуски, сніданки, полуденки + содові води
 - ◆ морозиво + солодоці — теж вибагливі, імпортовані
 - ◆ шкільні і канц. приладдя + українські і чужомовні часописи.
- «Веселка» є улюбленим місцем зустрічей нашої молоді!

ОДИНОКА ПЛАСТОВА КРАМНИЦЯ В КАНАДІ

ПЛАЙ

продає

● книжки — шкільні підручники — молитовники — часописи — журнали — образи; ● різьбу — рами до образів — кераміку — вишивки — полотно і нитки до вишивання; ● дитячі іграшки — спортивне приладдя — таборовий виряд; ● солодоці — содові води; ● пластові однострої, відзнаки і т. п.

● Кооператива «ПЛАЙ» приділяє щорічно зі свого зарібку більшу пожертву на пластові цілі.

PLAY - COOP. LTD.

768 Queen St. W., Toronto 3, Ontario

Хто з вас подорожує

○ літаком ○ кораблем ○ поїздом ○ автобусом
у Канаді чи поза Канадою повинен купити подорожний квиток і одержати безплатно всяку інформацію

в українським подорожнім бюро
Маркіяна Когута і Дарії Залозецької

BLOOR TRAVEL AGENCY

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ont.
Telephone: 535-2135 & 535-2136

Пластунки і Пластунки в Монтеалі!
ВСІ СВОЇ ОЩАДНОСТІ СКЛАДАЙТЕ
в Кредитівці

УКРАЇНСЬКА НАРОДНЯ КАСА

а вони з відсотками придадуться Вам в часі Ваших студій. По інформації голосіться в Централі при вул. 120 Дулюот схід, або телефонічно 845-8365 в урядових годинах. Щоденно: від 10-ої ранку до 2-ої попол. і від 5-ої до 8-ої веч. В суботі: від 12-ої до 3-ої попол.

Увага!

Увага!

Передплатники «Юнака»,
ПЕРЕДПЛАТУ

можна тепер вплачувати в Торонті в пластовій кооперативі «ПЛАЙ», а в Нью-Йорку в пластовій крамниці — «МОЛОДЕ ЖИТТЯ». Річна передплата для Канади та США є тепер 5 дол.

Друкарня - ПЕРЕПЛЕТНЯ

КМІВ

KIEV PRINTERS LTD.
686 RICHMOND ST. W.
TORONTO, ONTARIO

виконує
всю
друкарські
і переплетничі
роботи

- ОДНО І БІЛЬШЕКЛЬОРОВІ
- НА АВТОМАТИЧНИХ МАШИНАХ
- ЛІТОГРАФІЧНІ РОБОТИ (ОФСЕТ)

27 РОДІВ СМАЧНОГО ХЛІБА

а крім того

РІЗНОРОДНІ КАЛАЧІ І БУЛОЧКИ

випікає щоденно для Вас і Вашої родини відома в Торонті й Онтаріо пекарня

2-20 Fraser Ave. Toronto, Ont.
Phone: LE 6-1196

Нормально банки платять за ощадності 3 відсотки. За Ваші ощадності **НА СПЕЦІАЛЬНОМУ ЮНАЦЬКОМУ КОНТІ** в нашій кредитівці одержите: **5½%**

ЩАДІТЬ МІСЯЧНО
по 5.00 доларів
а після 5 років одержите

343.00 дол.

СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ
в українській кредитівці

"БУДУЧНІСТЬ"

КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА В ТОРОНТО

140 Bathurst St. Toronto 2B, Ont.

Українська пекарня

The Future Bakery

якої власниками є:

АННА і пл. сен. РОМАН ВЖЕСНЕВСЬКІ

випікає

ЗДОРОВИЙ І СМАЧНИЙ ХЛІБ

і всякі інші печива

735 Queen St. W. Toronto, Ont.

це прикмета кожного доброго пла-
стуна та кожної доброї пластунки.

ПЛАСУНИ Я ПЛАСУНКИ!

Складайте Ваші ощадності в найбільшій
і найстаршій в Торонті Кредитівці

Українська Кредитова Спілка

297 COLLEGE ST. — TORONTO 2B, ONT.

КУПУЙТЕ

ФАРБИ ДО МАЛЮВАННЯ ДОМІВ

★ порцеляну та скляні вироби ★ кухонний по-
суд ★ ремісничі знарядд: ★ всякі залізні това-
ри в українській крамниці ПЕТРА ГОЛОВАТОГО
(При перехресті вулиць Дандес і Дафферин)

FEDERAL HARDWARE

1475 Dundas St. W. Tel.: 536-3826

Пластун Ти, юнак?
ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!
Щадити щоденно учись!
Як будеш студент,
Той даляр, той цент
Тобі допоможе колись
Здобути знання, прожиток, ім'я!

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Chicago 22 Ill.

Увага! Увага!

«Юнака» треба не лише передплачувати, але й докладно читати, до нього дописувати, приєднувати йому передплатників і збирати пожертви на його пресфонд.

Чи Ви вже вирівняли передплату?